

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет
УПФ ЦКБ Сила
31 декември 2009 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за нетните активи в наличност за доходи	1
Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

Годишен Отчет за управлението на УПФ „ЦКБ-Сила” за 2009г.

1. Юридически статус на фонда

Универсален пенсионен фонд “ЦКБ-СИЛА” е вписан с Решение от 19.02.2001 г. по Ф.Д. № 1820/2001 г. на Софийски градски съд на основание на Съгласие на държавната агенция за осигурителен надзор към Министерски съвет за вписване в съда № 7/12.02.2001 г. и разпоредбите на чл. 150 от КЗОО. Учредител на УПФ “ЦКБ-СИЛА” (Фонда) е Пенсионноосигурително акционерно дружество “ЦКБ-СИЛА” (Дружеството). През 2009г. фонда не е претърпял промяна, но на 08.01.2010г. с Решение на СГС № 11, вписано в Регистъра IX, том 1, стр. 76, парт. № 16 е вписано вливане на „Лукойл Гарант-България- Универсален пенсионен фонд” в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ-СИЛА”, управляван от Пенсионноосигурително акционерно дружество “ЦКБ-СИЛА”.

УПФ “ЦКБ-СИЛА” е регистриран с ЕИК по “БУЛСТАТ” 130480645.

2. Брой на осигурените лица и среден размер на осигурителните партии

Към 31.12.2009г. Универсален пенсионен фонд “ЦКБ-СИЛА” има 157 309 осигурени лица с ненулеви партии, което представлява увеличение спрямо 2008г. с 9 695 лица или ръст от 6,57% на лицата с ненулеви партии. В същото време средния размер на натрупаните средства на един участник във фонда към 31.12.2009г. възлиза на 611,71 лв., което представлява нарастване от 45,44% спрямо 31.12.2008г./ 420,60 лв./. Среден размер на месечната осигурителна вноска в УПФ “ЦКБ-СИЛА” за 2009г. е 32,01лв., което е 92,19% от средната месечна вноска за всички универсални фондове – 34,73 лв. В резултат на промяна на участие в УПФ през 2009г. има 7 026 привлечени лица и 5 313 лица преминали във фондове управлявани от други дружества или нетно увеличаване на броя на осигурените лица с 1713 души и нетно увеличение на средствата на осигурените лица с 1459 хил. лв. В допълнение за 1 318 осигурени лица, избрали УПФ “ЦКБ-СИЛА”, към 31.12.2009г. все още не са постъпили осигурителни вноски от НАП.

3. Управляван паричен ресурс

Привлечените средства на УПФ “ЦКБ-СИЛА” към 31.12.2009 г. възлизат на 96 227 хил. лв., което е нарастване с 54,99% спрямо 31.12.2008г. /62 086 хил.лв./. Нарастването е следствие от увеличения брой на осигурените лица в УПФ ”ЦКБ-СИЛА”, покачването на осигурителния доход на осигурените лица и подобряване събираемостта на осигурителните вноски. Нарастването на привлечените средства от клиентите през 2009г. е представено на следващата графика.

4. Достигната доходност

Съгласно действащата нормативна уредба и правилниците на пенсионните фондове управлявани от ПОАД “ЦКБ-СИЛА” с въвеждането на счетоводните дялове от 01.07.2004 г. ежедневно се извършва оценка на стойността на нетните активи на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и стойността на един счетоводен дял. На практика се постига ежедневно разпределяне на реализираната доходност от инвестирането на активите на ФДПО. Доходността за всеки фонд се изразява в проценти като проста годишна лихва с размер равен на изменението в стойността на един счетоводен дял в началото и края на годината, разделено със стойността на един дял в началото на годината.

Стойността на един счетоводен дял в УПФ “ЦКБ-СИЛА” към 30.12.2009г. е 1,33872, а към 28.12.2007г. е възлизал на 1,54404. Доходността, реализирана при инвестиране на средствата на Универсален пенсионен фонд “ЦКБ-СИЛА” за 24 месечен период, изчислена на годишна база съгласно Указаната от КФН методика в Наредба N 12 от 10.02.2003г. възлиза на -6,89%. Отрицателната доходност се дължи изцяло на негативното влияние на глобалната финансова и икономическа криза от 2007 година, която все още дава отражение върху оценката на активите и пасивите на фонда. В сравнителен план постигнатата доходност е над среднопретеглената доходност за 24 месечен период на годишна база на всички универсални пенсионни фондове -7,52%. Стандартното отклонение на изменението на стойността на един дял в УПФ “ЦКБ-СИЛА” за същия период е 6,41%.

5. Банки попечители на пенсионните фондове

До 19.11.2009г. задълженията на банка попечител и за трите управлявани от дружеството пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване се изпълняваха от “УниКредит БУЛБАНК”АД по силата на договор от 29.04.2004 г.

От 19.11.2009г. по силата на договор от 17.11.2009 г. между ПОАД “ЦКБ-СИЛА” и ”СИБАНК”АД, банката е приела да изпълнява задълженията на банка попечител и за трите управлявани от дружеството пенсионни фонда за допълнително пенсионно осигуряване. Всички активи и пасиви бяха прехвърлени от регистрите водени от

“УниКредит БУЛБАНК” АД, по регистри на УПФ „ЦКБ-СИЛА”, завеждани при “СИБАНК” АД. Беше прехвърлен и архива на документите, удостоверяващи права и задължения на фонда от “УниКредит БУЛБАНК” АД в “СИБАНК” АД.

“УниКредит БУЛБАНК” АД, а след прехвърлянето на активите и пасивите “СИБАНК” АД, в качеството си на банка попечител, ежедневно уведомяват КФН за наличностите и движенията по разплащателните сметки и регистрите за ценните книжа, притежавани от пенсионните фондове “ЦКБ-СИЛА”.

6. Инвестиционни посредници

Към 31.12.2009 г. дружеството има сключени договори със следните инвестиционни посредници:

- “ЕВРОФИНАНС” АД
- ТБ “ИНГ БАНК – Клон София”
- “Юробанк И ЕФ Джи България” АД
- “РЕАЛ ФИНАНС” АД
- Делта Сток АД
- “Адамант Кепитъл партнърс” АД

7. Актоерски доклад за дейността на Универсален пенсионен фонд “ЦКБ - СИЛА” към 31.12.2009 г.

7.1. Структурен анализ и актоерска оценка на активите на пенсионния фонд.

Във Фонда се осигуряват лица за допълнителна пожизнена пенсия за старост или инвалидност, родени след 31.12.1959 год. въз основата на сключен с Дружеството договор или служебно разпределени във Фонда. Активите на Фонда се формират от осигурителни вноски на осигурените лица и дохода от тяхното инвестиране, намалени с направените такси и удръжки в полза на Дружеството, предвидени в Правилника на Фонда и в КСО. Активите на Фонда представляват съвкупност от парични средства, на осигурените лица, която непрекъснато се променя във времето. Активите се увеличават от постъпващите във Фонда средства, които могат да бъдат средства от осигурителни вноски, доходност от инвестиране и средства прехвърлени от други фондове и се намаляват от изплащаните средства по осигурителни случаи, такси в полза на пенсионноосигурителното дружество и средства прехвърлени в други универсални фондове, управлявани от други дружества.

През изминалата 2009 г., в резултат на започналата през 2008 г. Световна икономическа криза, икономиката на страната продължи да функционира в състояние на финансова криза и нестабилност, характерни за цялата финансова сфера. Настъпилите през 2008 г. сътресения и спадове във финансовите пазари, продължиха да оказват силно влияние върху развитието на пенсионния пазар и през отчетната 2009 година. Основният ефект от кризата се отрази върху резултатите и възможностите за реализиране на доходност от инвестиране на финансови средства и активи почти на всички нива в икономиката. Силно засегнат от кризата през 2009 г. се оказа и пазара на труда, увеличи се безработицата като в много сектори на икономиката поради липса на достатъчно пазари и реализация се извършват съкращения на персонал както и намаляване на заетостта, намаляване на заплати, съкращаване и намаляване на социалните разходи и придобивки. Тези условия повлияха пряко върху пенсионния пазар и се отразиха основно върху размера и състоянието на активите на пенсионните фондове, както и върху очакваната за

реализиране на доходност от инвестирането на тези активи. Условието при които функционираше пенсионният пазар през 2009 г., следват тенденцията от силния спад на активите реализиран през 2008 г., като се наблюдава плавно възстановяване на възвращаемостта на активите и на доверието във финансовата сфера. В резултат на това бяха реализирани положителни стойности на възвращаемост на активите на пенсионните фондове за отчетния период. Поради външният характер Световната икономическа криза е много трудно да се определи степента на нейното влияние върху местните финансови пазари, както и предварително да се определи момента и степента на възстановяване. Поради тази причина действителното състояние на активите и доходността от инвестиции на пенсионните фондове през 2009 год. значително се различават от очакванията и предвижданията от предходната година.

Нетната стойност на активите на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” към 31.12.2009 год. е в размер на 96 227 хиляди лева. Сумата на активите в края на отчетния период се е увеличила с 55% спрямо сумата на активите от края на предходната година. Размер на активите в края на периода е значително надвишава прогнозирания размер в годишния актуарски доклад от предходната година за очакван размер на активите в края на 2009 г. в размер на 84 138 хиляди лева. Основната причина за по-високият размер на активите от очакванията за 2009 г. е реализираната положителна доходност от инвестиране на средствата на Фонда в размер на 6 178 хиляди лева. От всички останали източници на средства за Фонда – приход от осигурителни вноски и приходи от прехвърлени средства от други пенсионни фондове се наблюдава увеличение в приходите през отчетната година, спрямо предходната. Активите на Фонда през 2009 г. се увеличават в номинален размер със сумата от 34 141 хиляди лева спрямо размера на активите в началото на периода.

Средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на едно осигурено лице в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” през 2009 г е 21.84 лв., средната

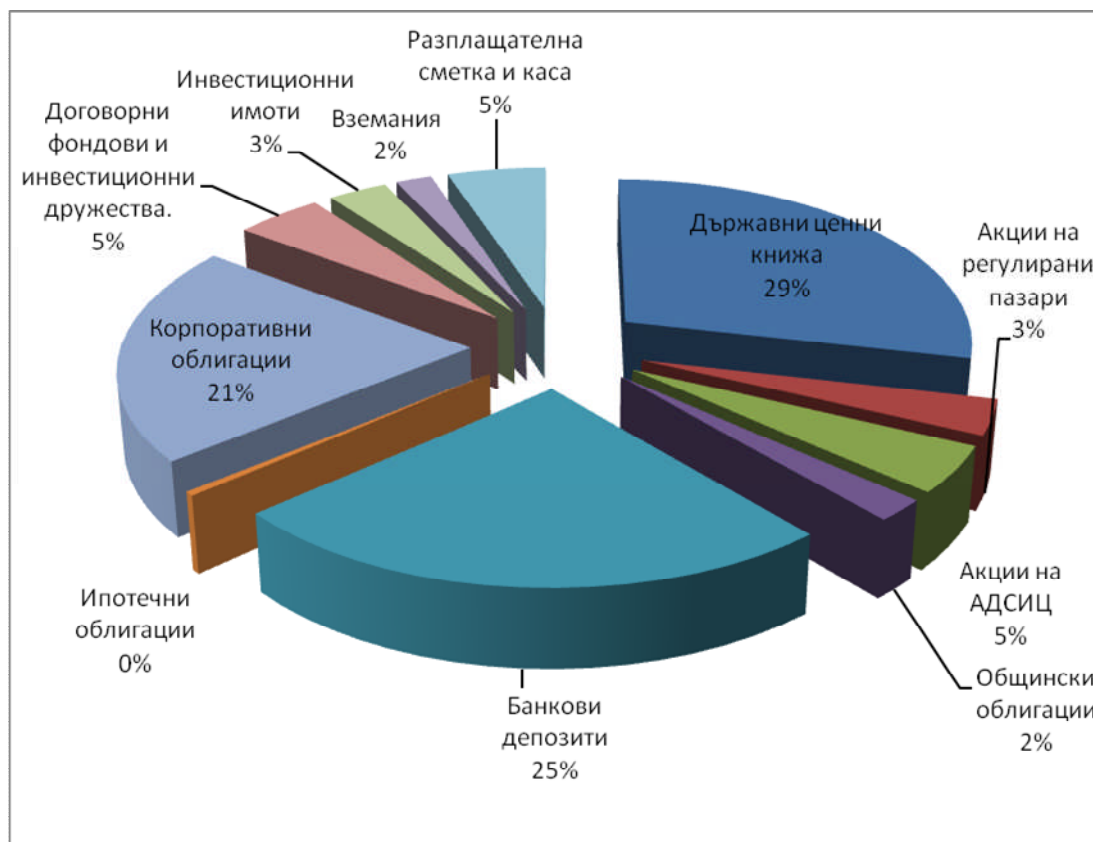
вноска се увеличава с 17,3% спрямо средната осигурителна вноска от предходната година в размер на 18.62 лв.

Активите на универсалния пенсионен фонд могат да се разграничат в зависимост от източника на средствата на средства от осигурителни вноски, средства от реализирана доходност и средства прехвърлени от друг фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество. Активите на Фонда представляват средствата на осигурените лица, които дружеството управлява и инвестира. В зависимост от инвестиционните инструменти в които са вложени активите на Фонда и способността им отново да ги превърнем в парични средства можем да ги разграничим на ликвидни активи и неликвидни активи. За структурата на активите не е необходимо разграничение по видове договори, тъй като те не пораждаат различни задължения от страна на Фонда към осигурените лица. Като се разгледа и анализира структурата на активите на Фонда по описаните по-горе критерии може да се направи оценка на основните рискове, които влияят на финансовото състояние на активите на Фонда в бъдеще и да се прогнозира евентуалния размер на активите през следващите години. В табличен и графичен вид е представена структурата на инвестиционния портфейл на активите на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила“.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ НА УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ЦКБ – СИЛА“
(към 31.12.2009 г.)

Вид на инвестицията	Сума в лева	% от активите
Държавни ценни книжа	27 609 842	28.63%
Акции на регулирани пазари	3 241 430	3.36%
Акции на АДСИЦ	4 402 507	4.57%
Общински облигации	2 056 768	2.13%
Банкови депозити	24 014 469	24.90%
Ипотечни облигации	402 341	0.42%
Корпоративни облигации	20 418 230	21.17%
Договорни фондови и инвестиционни дружества.	4 447 663	4.61%
Инвестиционни имоти	3 022 496	3.13%
Вземания	1 832 098	1.90%
Разплащателна сметка и каса	4 991 855	5.18%
ОБЩО АКТИВИ	96 439 699	100.00%

СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИОННИЯТ ПОРТФЕЙЛ НА УПФ „ЦКБ – СИЛА” КЪМ 31.12.2009 Г.

7.1.1. СТРУКТУРЕН АНАЛИЗ НА АКТИВИТЕ НА ПЕНСИОННИЯ ФОНД КЪМ КРАЯ НА ОТЧЕТНАТА ГОДИНА ПО ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА.

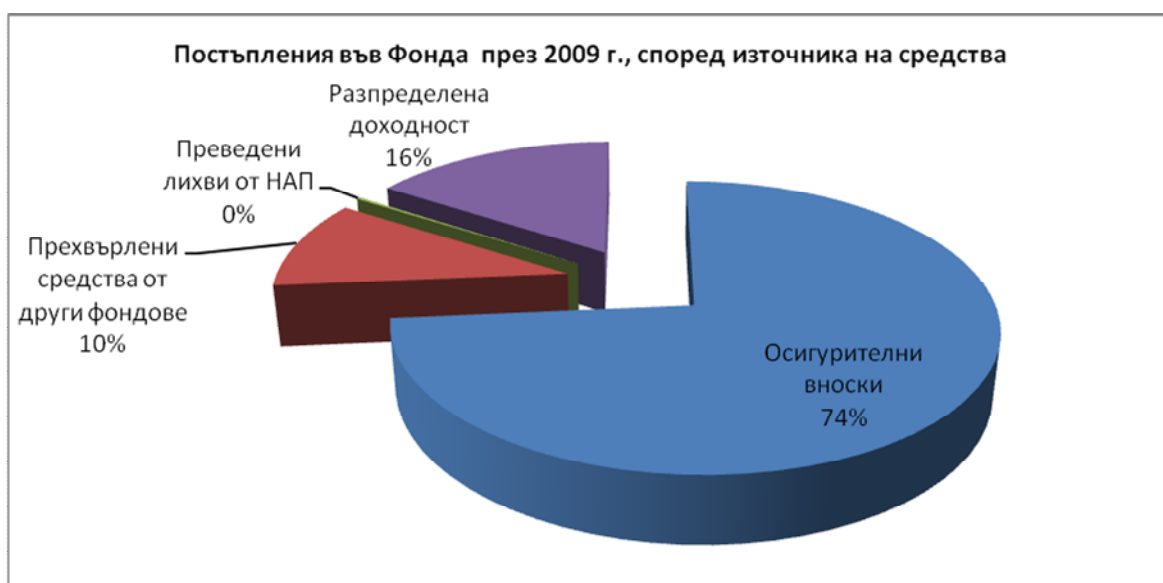
Активите на Фонда представляват съвкупност от парични средства, на осигурените лица, която се променя непрекъснато във времето. За да анализираме структурата на активите през определен период трябва да анализираме структурата на приходите през периода според източните на средства. Активите на Фонда могат да се разграничат в зависимост от източника на приходите на средства от осигурителни вноски, средства от реализирана доходност и средства прехвърлени от друг фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество. Приходите в активите на Фонда през отчетния период са в размер на 39 069 хиляди лева. Основния източник на средства за Фонда са осигурителните вноски на осигурените лица в размер на 28 761 хиляди лева, които представляват основна част от постъпленията във Фонда през 2009 г. Приходите от основния източник – осигурителни вноски през отчетния период са се увеличили спрямо приходите от осигурителни вноски през предходната година с 16.2%. На следващо място в приходите са средствата прехвърлени от други универсални фондове, управлявани от друго дружество 4 032 хиляди лева. Приходите от положителен доход от инвестиции на активите на Фонда са в размер на 6 178 хиляди лева. Нетната годишна доходност от инвестиране на активите на фонда през 2008 год. е била в отрицателна в размер на - 18.98%, а през отчетната 2009 година е отново положителна и е в размер на 7,02%. Приходите от прехвърлени средства от други универсални фондове през отчетната година нарастват с 15.2% спрямо предходната година. Относителния дял на тези приходи в общия размер на приходите на Фонда през 2009 год. е малък и не се очаква те да повлияят съществено на структурата на приходите в бъдеще. Няма как да се предвиди размера на

тези приходи в бъдеще, тъй като няма как да се предвиди дали лицата биха предпочели да се осигуряват във Фонда управляван от Пенсионноосигурително акционерно дружество „ЦКБ – Сила”, пред другите фондове управлявани от други дружества.

СТРУКТУРА НА ПОСТЪПЛЕНИЯТА ВЪВ ФОНДА СПОРЕД ИЗТОЧНИКА НА СРЕДСТВА

ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА	Сума в хиляди лева	Относителен дял в %
Постъпления от осигурителни вноски	28 761	73.6%
Прехвърлени средства от други фондове	4 032	10.3%
Преведени лихви от НАП	97	0.2%
Реализирана доходност от инвестиции на активите	6 178	15.8%
Други увеличения	1	0.0%
Общо постъпления:	39 069	100%

При изготвянето на прогнозата за приходите във Фонда през следващата година е приложено очакването за запазване на структурата на приходите по основните източници на средства от 2009 г. Отчетено е влиянието на Световната икономическа криза и тенденцията за спад в приходите от инвестиции на активи и се очаква през следващата 2010 г., както и през 2011 г. отново да има затруднения в реализирането на достатъчно високо ниво на доходност. Очаква се в бъдеще след 2011 г. постепенно приходите от доходност да се нормализират и да имат отново относително високи стойности. Приложено е очакването приходите от осигурителни вноски да бъдат основният източник на средства за Фонда през следващата година, като се очаква те да се увеличат с 9% през 2010 г. При прогнозирането на размера на средствата от прехвърлени от друг фонд активи се очаква тяхната абсолютна стойност в бъдеще да намалява и да не надвишават 5% от приходите на фонда през периода. Предвижда се размерът на активите на Фонда в края на следващата финансова година да бъде в размер на 255 000 хиляди лева. През 2010 г. се очаква да бъде реализиран ръст в размера на активите на Фонда в размер на 35% спрямо размера на активите на двата фонда от началото на 2010 г.

Съгласно Решение на СГС №11 от 08.01.2010 год. „Лукойл Гарант – България – Универсален пенсионен фонд”, управляван от ПОД „Лукойл Гарант – България” АД, се преобразува чрез вливане в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – СИЛА”, управляван от ПОАД „ЦКБ – СИЛА” АД. С оглед на това вливане, което е практически и юридически

факт от началото на 2010 г., изготвените прогнози за бъдещо развитие на активите и състоянието на Фонда включват и очакваният размер на активите на влялият се фонд в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – СИЛА“. Очаква се част от осигурените лица да се възползват от възможността да се прехвърлят в други Универсални фондове като се възползват от това си право без да се дължи такса при прехвърляне, поради вливането на „Лукойл Гарант – България – Универсален пенсионен фонд в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – СИЛА“. Няма обективни причини да се счита че голяма част от осигурените лица ще прехвърля натрупаните средства по индивидуалните си осигурителни партии в други фондове, управлявани от други дружества.

7.1.2. Структурен анализ на активите на пенсионния фонд към края на отчетната година според степента на ликвидност.

Активите на Фонда представляват сума от средства на осигурените лица, които те ще използват в бъдеще при сбъждане на някой от покритите осигурителни рискове. Освен ролята да събира и управлява Фонда от средства на осигурените лица, дружеството изпълнява и инвестиционна роля. Тя се изразява в задачата да инвестира акумулирания фонд от средства с цел да осигури добро ниво на доходност в условията на максимална сигурност. Инвестирането на средствата трябва да бъде съобразено с очаквания размер на задълженията, така че Фонда да бъде в състояние своевременно да изпълнява задълженията към осигурените лица. В зависимост от инвестиционните инструменти в които са вложени активите и способността им отново да ги превърнем в парични средства можем да ги разграничим на ликвидни активи, такива които бързо и лесно могат да се превърнат в необходимия ресурс от парични средства и неликвидни активи. Неликвидни са тези активи при които е необходимо по-продължително време (година и повече от година) за превръщането им в парични средства с цел посрещане на текущи задължения или активи, превръщането на които в парични средства ще доведе до загуба от очакваната стойност при реализация. За да се прецени степента на ликвидност на пенсионния фонд е необходимо да съпоставим ликвидните активи с размера на текущите задължения. От посочената структура на активите, според степента на ликвидност, може да се направи извода, че Фонда разполага с достатъчни по размер ликвидни активи и е в състояние да посрещне текущите си задължения. В табличен вид са представени активите на Фонда в зависимост от степента на ликвидност към края на 2009 год.

СТРУКТУРА НА ЛИКВИДНИТЕ СРЕДСТВА И КОЕФИЦИЕНТ НА ЛИКВИДНОСТ

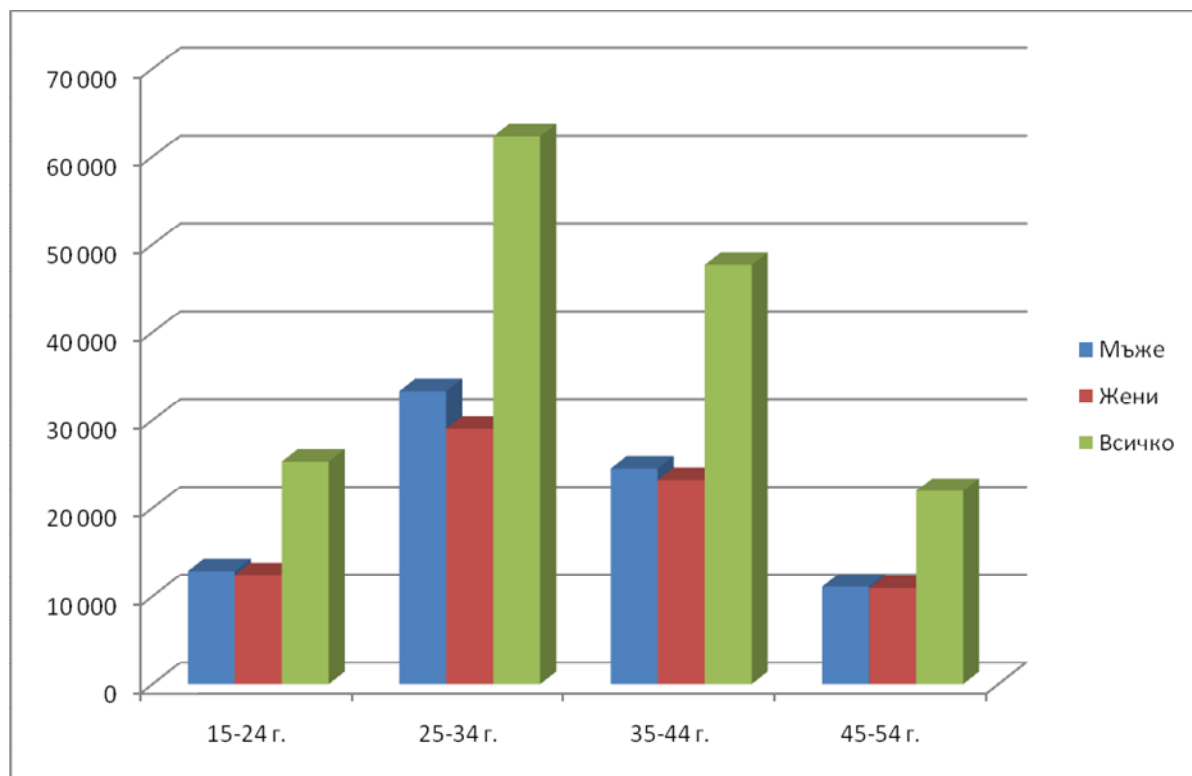
№ по ред	ПОКАЗАТЕЛИ	Стойност (хиляди лв.)
1.	Ликвидни средства	30 904
1.1.	Парични средства на каса	0
1.2.	Парични средства по сметки в банки, които не са в производство по несъстоятелност	4 992
1.3.	Депозити със срок до една година в банки, които не са в производство по несъстоятелност	21 583
1.4.	Вземания с остатъчен срок до падежа не по-дълъг от 3 месеца	2 691
1.5.	Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, със срок до падежа до една година	331
1.6.	Дългови ценни книжа по чл. 176.ал.1.т.10 от КСО със срок до падежа една година	1 307
2.	Текущи задължения	213
2.1.	Текущи задължения към осигурените лица и пенсионери	0
2.2.	Текущи задължения към ПОАД „ЦКБ–СИЛА“	213
2.3.	Други текущи задължения	0
3.	Съотношение на ликвидните средства и текущите задължения	145.089

7.2. СТРУКТУРЕН АНАЛИЗ И АКТЮЕРСКА ОЦЕНКА НА КОНТИНГЕНТА ОТ УЧАСТНИЦИ В ПЕНСИОННИЯ ФОНД.

7.2.1. Анализ и Структура на осигурените лица по пол и възраст.

Общо броят на осигурените лица във Фонда към 31.12.2009 год. е 157 309, в сравнение с броя им в края на предходната година, осигурените лица са се увеличили с 9 695, което представлява увеличение с 6,6%. Еднократно са изплатени суми на наследници на 60 починали осигурени лица. Разпределението на осигурените лица по пол показва по-висок дял на мъжете 52% и съответно 48% за жените, това разпределение не се е променило през отчетния период. Възрастовото разпределение на осигурените лица показва преобладаващ дял на лицата между 25 и 34 годишна възраст и за двата пола, съответно в размер на 40,8% за мъжете и 38,4% за жените. На следващо място са лицата на възраст между 35 и 44 години, съответно 30.7% от осигурените жени и 30.0% от осигурените мъже. От структурата на осигурените лица по пол и възраст, виждаме, че тя запазва почти същото отношение от края на предходната година. С всяка следваща година от съществуването на Фонда се наблюдава плавно увеличение на възрастта, което според очакванията за плавно приближаване на пенсионна възраст на най-възрастните участници. В Приложение №7 към настоящия доклад е представена структурата на осигурените лица по пол и възраст към 31.12.2009 год.

СТРУКТУРА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ КЪМ 31.12.2009 Г.

БРОЙ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ

Пол	Общо	15-24 г.	25-34 г.	35-44 г.	45-54 г.	Средна възраст
Мъже	81 735	12 849	33 322	24 486	11 078	33
Жени	75 574	12 404	29 045	23 217	10 908	33
Всичко	157 309	25 253	62 367	47 703	21 986	33

Структурата на осигурените лица по пол и възраст показва качествено състояние на Фонда. Тя отразява вероятността осигурените лица да придобият пенсионни права през следващия отчетен период. През текущия период структурата на осигурените лица по пол и възраст не се променя съществено от вече формираната структура на осигурените лица през предходните периоди. В това отношение тя отговаря на съвкупността на работещите лица, родени след 1959 год., които според КСО са задължени да се осигуряват за допълнителна пожизнена пенсия за старост в универсален пенсионен фонд. Според съществуващото законодателство към момента на изготвяне на актюерския баланс най-възрастните лица, които се осигуряват в универсалния пенсионен фонд няма как да са на възраст над 50 год. Предвижда се броя на осигурените лица във Фонда през следващата година да се увеличи с 20 851 и в края на периода да достигне 168 465 осигурени лица.

След осъщественото в началото на 2010 г. вливане на „Универсален пенсионен фонд Лукойл Гарант – България“ в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила“ броят на осигурените във Фонда лица се очаква да се увеличи значително. В края на 2010 г. броят на осигурените във фонда лица, заедно с тези от влязият се Универсален фонд се очаква да достигне 255 000. След вливането на друг Фонд в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила“ не се очаква да има съществена промяна в структурата на осигурените лица по пол и възраст. Структурата на осигурените лица по пол и възраст на „Универсален пенсионен

фонд „Лукойл Гарант – България” е сходна и много близка до структурата на осигурените лица на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила”. Обект на осигуряване и в двата Фонда са всички лица, които се трудят по трудови правоотношения или се самоосигуряват и са родени след 1959 година.

7.2.2. Анализ и структура на Новоосигурените лица по пол и възраст.

Новите осигурени лица през 2009 год. във Фонда са 15 068 на брой. От тях тези, прехвърлени от друг фонд са 7 026 лица. Останалата част от новоосигурените са или лично избрали да се осигуряват във Фонда лица служебно разпределени от НОИ лица. Структурата на тези лица по пол и възраст съответства на вече формираната структура от осигурени лица на Фонда и не може съществено да повлияе върху неговото качествено състояние.

Структурата на новоосигурените през отчетния период лица по пол показва почти равномерно разпределение по пол, дялът на мъжете е 50,4%, докато жените са 49,6%. Възрастовото разпределение на новоосигурените лица показва преобладаващ дял на лицата в ниските възрастови групи до 24 годишна възраст 36,3%, над 25 години до 34 години 27,1% от новоосигурените. Структурата на новоосигурените показва преобладаващ дял на лицата в ниските възрастови групи, тъй като това са предимно лица които тепърва започват работа и съответно започват да се осигуряват за допълнителна пенсия и попадат в съвкупността на осигурените в Универсалните пенсионни фондове. Това показва, че възрастово-половата структура на Фонда не може да бъде застрашен по отношение на качествения състав на неговите участници от структурата на новопостъпващите в съвкупността на осигурените през отчетната година. В Приложение №7 към Доклада е представена структурата на новоосигурените лица през отчетната година по пол и възраст.

7.2.3. Актюерска оценка на пенсионния фонд от гледна точка на полово-възрастовия състав на неговите участници .

Пенсионния фонд се намира все още в начален период на своето развитие, това е девета поредна година с активна дейност по набирание на контингента от осигурени лица и акумулиране на средствата от осигурителни вноски във фонда от активи. Структурата на осигурените лица не се е променила съществено през този период. Всички осигурените са в трудоспособна възраст и не се очаква в краткосрочен и дългосрочен план за някой от тях да възникне осигурителния случай старост. По отношение на структурата на осигурените и на новоосигурените лица по пол и възраст може да се направи извода, че Фонда функционира в условия на сигурност и не може да бъде застрашен по отношение на намаляване на броя на участниците поради настъпване на някой от покритите осигурителни рискове за голям брой осигурени лица.

7.3. Актюерски анализ и оценка на осигурителните рискове по предлагани пенсионни схеми и тяхното отражение върху осигурителните плащания през отчетната година.

Пенсионната схема на Фонда предлага изплащането на допълнителни пожизнени пенсии за старост, при придобиване на пенсионни права при условията на дял първи от КСО и еднократно или разсрочено изплащане на средствата на осигурените лица или на техните наследници, при настъпване на един от осигурителните рискове инвалидност или смърт. Най-високата възраст за осигурените във Фонда лица е 51 години, следователно не може

да се очаква тези лица да придобият право на допълнителна пожизнена пенсия за старост в близките години. През периода от активите на фонда няма извършвани пенсионни плащания. Изплатените суми по настъпили осигурителни рискове са в размер на 34 хиляди лева, които са под формата на еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица. Тези средства са изплатени суми на наследници на починали осигурени лица.

През следващия отчетен период се очаква да има отново проявление на рисковете инвалидност и смърт и във връзка с тях да възникнат осигурителни плащания от Фонда. Предвижда се размерът на плащанията от Фонда през следващата година по настъпилите осигурителни случаи да бъдат в размер до 50 хиляди лева. За краткия срок на натрупване на средства по партидите на осигурените лица няма достатъчно средства, които да осигурят периодични плащания. В резултат на това се очаква плащанията във връзка с тези рискове да бъдат предимно под формата на еднократно платени суми на инвалидизирали се лица или на наследниците на починали осигурени лица. През следващата година не се очаква да възникват плащания на пожизнени пенсии поради настъпване на риска старост.

7.4. Анализ и оценка на Актюерския баланс.

7.4.1. Описание на актюерските допускания, приложени за разработването на актюерския баланс.

Актюерският баланс представлява достоверно изложение на състоянието на Фонда към определен момент и съпоставя активите на фонда в съответствие със задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Нетните активите представляват сумата на натрупаните средства от осигурителни вноски и разпределена доходност, намалени с предвидените в Правилника и КСО такси и удръжки. Активите се представят по счетоводни данни от годишния счетоводен отчет на Фонда, като оценяват стойността на финансовите инструменти в които са инвестирани натрупаните средства в партидите на осигурените лица и пенсионерите, към момента на извършване на оценката. Пасивите представят задълженията към осигурените лица и пенсионерите, в зависимост от предназначението на им, задължение към лица с отпуснати пенсии за старост или инвалидност или задължения към осигурените лица. Стойността на задълженията на Фонда представлява стойността на средствата, натрупани в индивидуалните партии на осигурените лица и пенсионерите към момента на оценката на активите и съставянето на баланса. Сумата на задълженията на Фонда към осигурените лица е в размер на 95 859 хиляди лева. При оценката на задълженията към осигурените лица и пенсионерите не са прилагани допускания относно демографски или финансови показатели.

На отделен ред в Актюерския баланс на Фонда, отделно от натрупаните суми по индивидуалните партии на осигурените лица е представен размера на формирания допълнителен резерв за гарантиране на минималната доходност, съгласно изискването на чл.193 от КСО. Резервът за гарантиране на минималната доходност в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” към 31.12.2009 г. е в размер на 368 хиляди лева.

7.4.2. Актюерска оценка на задълженията на пенсионния фонд към осигурените лица.

Актюерските разчети на Фонда предвиждат изплащане на пожизнени пенсии за старост и инвалидност или наследствени пенсии за наследниците на починало осигурено лице или

пенсионер. Вида и размера на пенсионното плащане се определят в момента на придобиване правото на пенсия и зависи от размера на натрупаната сума в индивидуалната партида на осигуреното лице и избрания срок за получаване на пенсията. Поради това задълженията към осигурените лица не могат да бъдат отнесени към конкретен осигурителен риск. Задълженията към осигурените лица са посочени в зависимост от момента в който са дължими на краткосрочни и дългосрочни задължения. В пасива на баланса на Фонда всички задължения към осигурените лица са посочени като дългосрочни задължения към осигурените лица и са равни на размера на Нетните активи на Фонда в края на отчетната година.

7.4.3. Актюерска оценка на задълженията на пенсионния фонд към пенсионерите.

Към момента на изготвяне на актюерския баланс във фонда няма отпуснати пенсионни плащания. Предлагащото на пожизнени пенсии предполага поемането на пенсионни обещания към осигурените лица, за гарантирането на които е необходимо формирането на пенсионни резерви. Пенсионните резерви са предназначени да гарантират плащането на пожизнените пенсии на лицата, които надживеят средната продължителност на предстоящия живот, определена по таблиците за смъртност. Пенсионният резерв представлява разликата между настоящата стойност на бъдещите пенсионни задължения към пенсионерите с отпуснати пенсии и сумата на натрупаните средства в партидите на лицата получаващи пенсии. Към момента във Фонда няма лица с отпуснати пенсии и на тази база не може да бъде оценен размера на бъдещите задължения към тях. Необходимостта от формирането на пенсионни резерви за фонда ще възникне при наличието на пенсионери получаващи пожизнени пенсии за старост или инвалидност. Поради това към момента не може да възникне разлика между задълженията към осигурените лица и пенсионерите и активите на Фонда, което да наложи необходимостта на формирането на пенсионни резерви

7.4.4. Оценка на чувствителността на актюерския баланс относно промените в отделните допускания – демографски и икономически.

Актюерският баланс представя реалното състояние на активите и задълженията към осигурените лица в определен момент. При оценката на задълженията към осигурените лица и пенсионерите не се прилагат допускания за евентуално бъдещо развитие на фактори като смъртност или доходност от инвестиции на активите. Задълженията към осигурените лица и пенсионерите представляват сумата на активите, натрупани по партидите им към момента на оценката. Социално-демографските показатели, които могат да окажат влияние върху съвкупността на осигурените лица и пенсионерите са брой на заетите, процент на безработица, структура на заетите и пенсионерите по пол и възраст и др. За периода няма конкретни основания да се смята, че Фонда е претърпял някакви промени в отношение на съвкупността на осигурените, или че е застрашен от голям брой лица за които може да се очаква да настъпят осигурителни рискове.

Финансовото състояние на Фонда е зависимо от икономическите фактори, доколкото е в състояние да реализира гарантирана минимална доходност от инвестиране на активите на осигурените лица и пенсионерите, определена съгласно изискването на чл.193 от КСО. Поради започналата през 2008 г. и продължаваща и в момента и през 2010 г. Световна икономическа криза и нейното отражение върху финансовите пазари се очаква и през следващите 2010 г. и 2011 г. да има затруднения и сътресения в сферата на икономиката, инвестициите и паричните пазари. Това ще продължи да оказва отрицателно влияние върху възможностите за реализиране на доходност от инвестирането на активите на Фонда

през 2010 и 2011 г. Очаква се през 2010 г., както и през следващите 2011 г. и 2012 г. да има отново плавен ръст в приходите от инвестиции и финансовите пазари да се върнат към нормално състояние с възможности за реализиране на положителни резултати при разумно и умерено инвестиране.

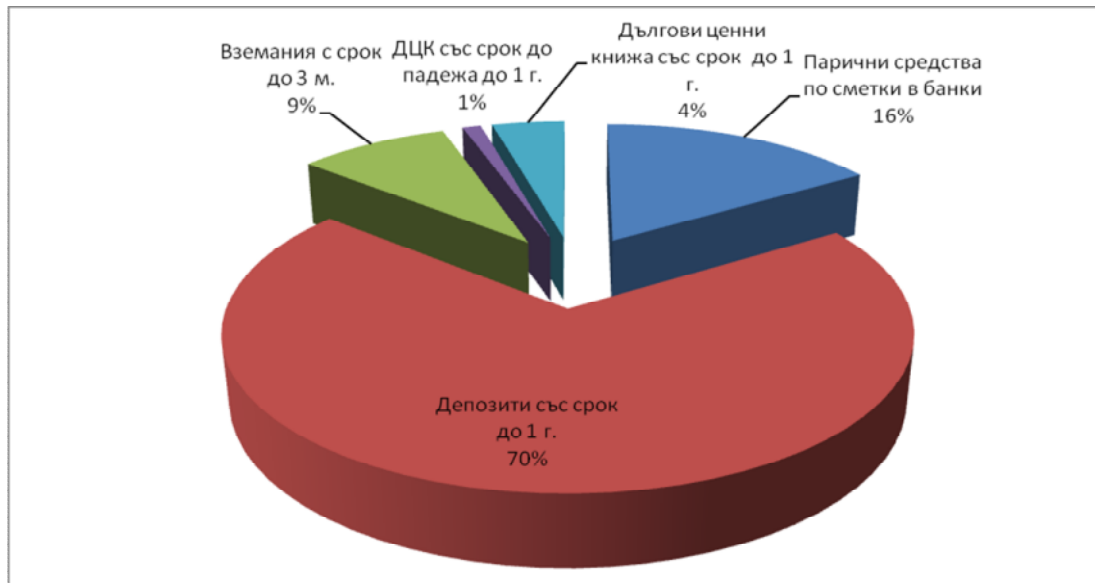
Освен по отношение на възможностите за реализиране на положителна доходност от инвестиране на активите, Световната икономическа криза оказва силно влияние и върху пазара на труда. През 2009 г. и в момента през 2010 г. в резултат на намаленото потребление и намаление на възможностите за реализиране на продукцията в много сфери на икономиката се наблюдава засилващо свиване на броя на заетите, намаление на ръста в трудовите възнаграждения и намаляване на трудовата заетост като цяло. Това оказва силно влияние на пенсионният пазар, тъй като обект на пенсионното осигуряване са именно активно заетите лица в икономиката. Очаква се свиването на трудовата заетост да се отрази върху очакванията за приходите от осигурителни вноски, намаляване на броя на новоосигурените, намаляване на броя на активните участници, редовно внасящи осигурителни вноски.

Като се има предвид равнището на несигурност относно бъдещото развитие на редица важни макроикономически параметри включени в актюерските прогнози на пенсионния фонд, изглежда много трудно и рисковано тяхното еднозначно отчитане. На база на досегашното проявление на покритите осигурителни рискове и извършваните във връзка с тях плащания не е възникнала обективна необходимост от промяна в актюерските разчети на Фонда.

7.5. Анализ и актюерска оценка на платежоспособността на пенсионния фонд.

Платежоспособността на Фонда представлява размера на минималните ликвидни средства, достатъчни да гарантират плащанията на текущите задължения към осигурените лица и пенсионерите. Коефициентът на ликвидност на фонда представлява съотношението на краткосрочните задължения към ликвидните активи. Той показва възможността на Фонда да посрещне текущите си задължения в краткосрочен план и отразява степента на превишение на ликвидните активи над краткосрочните задължения. Ликвидните активи на Фонд за допълнително пенсионно осигуряване се формират от: паричните средства в каса, паричните средства по разплащателни сметки, депозитите по сметки в банки, които не са в производство по несъстоятелност, и вземания с остатъчен срок до падежа не по-дълъг от три месеца и ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, със срок до падежа до една година. Ликвидните активи на Фонда към 31.12.2009 год. са в размер на 30 904 хил. лева. Краткосрочните задължения на Фонда се формират от текущите задължения към осигурените лица, пенсионерите и към пенсионноосигурителното Дружество. Краткосрочните задължения са в размер на 213 хил. лева. Коефициентът на ликвидност на Фонда е в размер на 145.089 т.е. ликвидните активи превишават сто четиридесет и пет пъти краткосрочните задължения. Този показател показва висока степен на ликвидност на Фонда и способността му безпроблемно да обслужва задълженията си към осигурените лица и пенсионерите през следващия отчетен период. В графичен вид е представена структурата на ликвидните активи към 31.12.2009 г.

7.6. Прогноза за състоянието на пенсионния фонд по осигурителни рискове и видове пенсионни схеми за следващите три години.

Пенсионната схема на Фонда предлага изплащането на пожизнени пенсии за старост и инвалидност. В резултат на анализа на полово-възрастовия състав на континента от участници в пенсионния фонд може да се направи извода, че Фонда не е застрашен по отношение на настъпване на някой от покритите осигурителни рискове в краткосрочен план. Еднократно изплатените суми при настъпили осигурителни случаи през периода са за 60 починали лица. В краткосрочен план не се очаква да възникнат плащания на пожизнени пенсии от Фонда тъй като всички негови участници са на възраст до 51 години и за тях няма възможност да възникне риска старост. При настъпване на друг осигурителен случай като смърт или инвалидност се очаква лицата, които имат право да получат натрупаните във Фонда средства да предпочетат еднократно изплащане на натрупаните средства, тъй като периода на осигуряване е много кратък и натрупаните средства не са в такъв размер, който да осигури периодични плащания. На този етап Фонда функционира в условията на висока сигурност по отношение на покритите осигурителни рискове и не се очаква да възникнат големи по обем плащания от активите през следващите три години.

При изготвянето на прогнозите за бъдещото състояние на активите и на осигурените лица и пенсионерите през следващата година е отчетено извършеното на 08.01.2010 г. вливане на „Универсален пенсионен фонд – Лукойл – Гарант България” в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила”. Това е извършено като към очакваната стойност на активите на Фонда в края на 2010 г. са добавени и очакваните стойности на влезите се активи от страна на „Универсален пенсионен фонд – Лукойл – Гарант България” в края на 2010 г. По този начин са прогнозирани и всички останали стойности и параметри за брой осигурени лица, очаквани приходи и разходи, очаквана доходност от инвестиции и др., които са изложени в настоящия актюерски доклад и в приложенията към него.

7.7. Оценка на информационната база, използвана в актюерския доклад.

При изготвянето на настоящия актюерски доклад съм се базирал на информация от софтуерния продукт на Дружеството в който се отразяват всички осигурителни договори на осигурените във Фонда лица, приходите от осигурителни вноски и извършваните

пенсионни плащания. В използвания софтуер на фирма АКТА, с който работят осем от лицензираните девет дружества за допълнително доброволно осигуряване са вградени справки за възрасто-половата структура на осигурените лица, за движенията по осигурителните партии на осигурените лица и пенсионери. Системата съдържа пълната информация от лицензирането на дружеството през 1994 г. Информацията се контролира ежедневно от ИТ отдела и посредством справките ежедневни, месечни и годишни към КФН. Изполваната биометрична таблица за смъртност представена пред КФН при лицензиране на фонда и технически лихвен процент 3.5%. Интерполациите и графичните и таблични справки са изготвени посредством електронните таблици и вградени функции на Microsoft EXCEL на базата на данни от информационната система

Информационната база позволява да бъде изготвена статистическа информация за структурата на осигурените лица по пол и възраст и съответно на размера на натрупаните средства по техните осигурителни партии. База за актюерските анализи направени в доклада е счетоводна информация за размера на активите и тяхната промяна през периода. Тя включва информация за размера на активите в началото на периода, приходи от осигурителни вноски, реализирана доходност и прехвърлени средства от друг фонд, както и размера на извършените пенсионни плащания по осигурителни случаи, еднократно теглени суми, прехвърлени средства в друг фонд и начислени такси и удръжки към пенсионноосигурителното дружество. Актюерския анализ и оценката на състоянието на Фонда изцяло се базира на наличната информация, която е надеждна и достоверна с оглед на използваните източници. Въз основа на оценката на състоянието и промяната на Фонда през отчетната и предходните години е изготвена прогноза за очакваното му бъдещо развитие през следващите три години. В резултат на извършените анализи на състоянието на Фонда и влиянието на възможните рискови фактори може да се направи извода, че в краткосрочен и дългосрочен план Фонда не е застрашен по отношение на размера на неговите активи и е в състояние да поеме бъдещите задължения към осигурените лица и пенсионерите.

09.03.2010 г.

гр. София

Изпълнителен директор:.....

Сава Стойнов

Изпълнителен директор:.....

Георги Тодоров

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До: Управляващите
Универсален пенсионен фонд “ЦКБ-СИЛА”
Гр. София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на **Универсален пенсионен фонд “ЦКБ-СИЛА”**, включващ, отчет за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември 2009 г., отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство се носи от ръководството. Тази отговорност включва:

- разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка;
- подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и
- изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия. Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет

от страна на Фонда, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Фонда. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на **Универсален пенсионен фонд "ЦКБ-СИЛА"** към 31 декември 2009 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство.

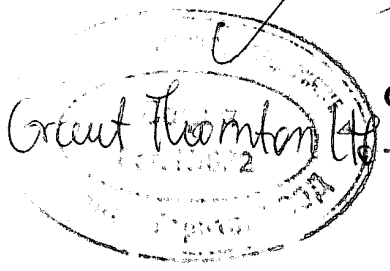
Доказателства върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2009 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2009 г. на **Универсален пенсионен фонд "ЦКБ-СИЛА"**, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществения си аспект на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2009 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и националното законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

15 март 2010 г.
Гр. София

Отчет за нетните активи в наличност за доходи

Пояснение	2009 '000 ЛВ	2008 '000 ЛВ	2007 '000 ЛВ
Активи			
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	86 594	56 880
Инвестиционни имоти	7	3 022	3 025
Пари и парични еквиваленти	8	4 992	1 199
Други текущи вземания	9	1 832	1 166
Общо активи		96 440	62 270
Пасиви			
Задължения към свързани лица	13.2	213	184
		213	184
Нетни активи в наличност за доходи	10	96 227	62 086
		47 979	

Изготвила: Елена Йорданова

Изпълнителен директор: Сава Стойнов

Дата: 17.02.2010 г.

Изпълнителен директор: Георги Тодоров

Заверил съгласно одиторски доклад: Марий Апостолов

Заверил съгласно одиторски доклад: д-р Мариана Михайлова

Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи

	Пояснение	2009 '000 лв	2008 '000 лв
Нетна печалба/(загуба) от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	11	6 194	(11 144)
Резултат от инвестиционни имоти	7	(16)	196
Резултат от инвестиране на средствата на фонда		6 178	(10 948)
Вноски за осигурени лица		28 858	24 824
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		4 032	3 501
Други увеличения		1	-
Общо увеличения, свързани с осигурителни вноски	10.1	32 891	28 325
Изплатени суми по осигурителни договори	10.1	(34)	(21)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове	10.1	(2 574)	(1 392)
Удръжки и такси за пенсионноосигурителното дружество	12	(2 320)	(1 857)
Общо намаления		(4 928)	(3 270)
Увеличение, нетно		34 141	14 107
Нетни активи в наличност в начало на периода	10.1	62 086	47 979
Нетни активи в наличност в край на периода		96 227	62 086

Изготвила: Елена Йорданова

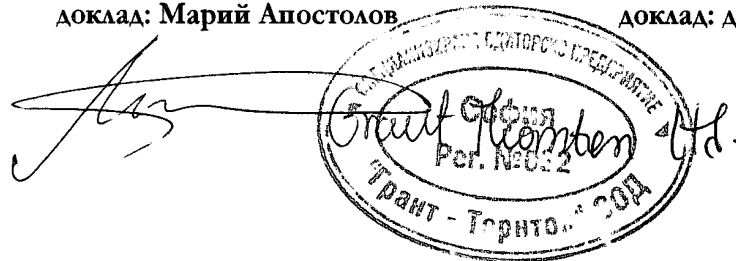
Изпълнителен директор: Сава Стойнов

Дата: 17.02.2010 г.

Изпълнителен директор: Георги Тодоров

Заверил съгласно одиторски
 доклад: Марий Апостолов

Заверил съгласно одиторски
 доклад: д-р Мариана Михайлова

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 47 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци

	Пояснение	2009 '000 лв	2008 '000 лв
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	10.1	28 858	24 824
Плащания, свързани с осигурени лица		(34)	(21)
Платени такси на ПОАД		(2 290)	(1 818)
Постъпления от други пенсионни фондове	10.1	4 032	3 501
Плащания към други пенсионни фондове		(2 574)	(1 392)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		27 992	25 094
Инвестиционна дейност			
Получени лихви и дивиденди		1 597	767
Придобиване на инвестиции		(43 526)	(37 391)
Постъпления от продажба на инвестиции		18 370	16 132
Плащания, свързани с инвестиционни имоти		(1 562)	(2 765)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти		9	1 606
Други парични потоци от инвестиционна дейност, нетно		(8)	(21)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(25 120)	(21 672)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти			
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		2 872	3 422
Пари и парични еквиваленти в края на годината	8.1	14 299	11 427

Изготвил: Елена Йорданова

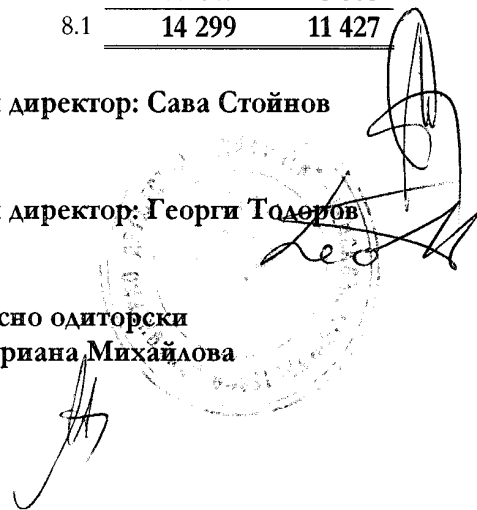
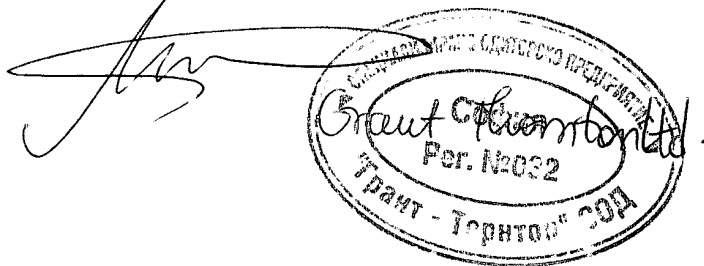
Изпълнителен директор: Сава Стойнов

Дата: 17.02.2010 г.

Изпълнителен директор: Георги Тодоров

Заверил съгласно одиторски доклад: Марий Апостолов

Заверил съгласно одиторски доклад: д-р Мариана Михайлова

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 47 представляват неразделна част от него.

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Универсален Пенсионен фонд ЦКБ Сила е вписан в регистъра на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване по ф.д. 1820/2001 г. при Софийски градски съд. Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява при взаимоотношенията си с трети лица и управлява от ПОАД ЦКБ Сила, като Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

УПФ ЦКБ Сила е вписано в Софийски градски съд със съгласие № 7/12 февруари 2001 г. на Държавната агенция за осигурителен надзор.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Осигуряването в УПФ ЦКБ Сила дава правото на лична пожизнена пенсия, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на Кодекса за социално осигуряване (КСО) и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Осигуряването във Фонда се извършва за лица родени след 31 декември 1959 г., ако са осигурени при условията и по реда на част първа от КСО.

Основният принцип, по който се извършва осигуряването е капиталопокривен, на база на дефинирани осигурителни вноски.

2. Осигурителни и пенсионни договори

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Дружеството и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от НАП.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от Универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-4.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- допълнителна пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-4 от КСО при условие, че натрупаните средства по индивидуалната му

- партида позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-4 от КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70,99%;
  - еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при подписване на действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, който е сключен след получено съгласие от Дружеството за промяна на участието на осигуреното лице;
- при изтегляне или прехвърляне на цялата сума, натрупана по партидата.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход, за 2009 г. те са: 5 на сто от дохода на осигуреното лице, като сумата се разпределя 56% за сметка на осигурителя и 44 % за сметка на осигуреното лице.

Доходността от инвестирането на активите на УПФ „ЦКБ-СИЛА” за петгодишен период на годишна база от 31 декември 2004г. до 31 декември 2009 г. е 4,53% (по данни на Комисията за финансов надзор (КФН)).

Основни данни на УПФ ЦКБ Сила за 2009 г.

’000 лв

Постъпили вноски през периода	28 858
Удържани такси и комисионни	2 320
Доход за разпределение, в т.ч.	
На осигурените лица	6 178
Всичко активи, в т.ч.	96 440
Задължения към осигурените лица, в т.ч.	
Дългосрочни	95 859
Резерв за гарантиране на минималната доходност	368

3. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Фонда е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е изготвен в български лева, което е функционалната валута на Фонда.

4. Промени в счетоводната политика

4.1. Общи положения

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (коригиран);
- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (коригиран);
- МСФО 8 „Оперативни сегменти”;
- МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 23 „Разходи по заеми” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 “Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (коригиран);
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (коригиран);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (коригиран);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги”;
- КРМСФО 13 „Програми за лоялни клиенти”;
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на планове с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие”;
- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти”;
- КРМСФО 16 “Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция”;
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.;
- МСФО 4 „Застрахователи договори” (коригиран);
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преценка на внедрени деривативи” (коригиран).

Фонда прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Фонда и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.

- МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (коригиран);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (коригиран);
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” (коригиран);

Ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Прилагането на МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран) води до някои промени във формата, заглавията и представянето на определени елементи в финансовия отчет, което е свързано и с допълнителни оповестявания. Оценяването и признаването на активите, пасивите, приходите и разходите на Фонда остават непроменени. МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран) влияе при представянето на упражняемите финансови инструменти като инструменти на собствения капитал, и въвежда отчет за всеобхватния доход. Прилагането на този ревизиран стандарт не е довело до значителни промени в представянето, тъй като Фондът няма елементи от друг всеобхватен доход, както и упражняеми финансови инструменти.

Прилагане на МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (коригиран), съгласно измененията на стандарта Фондът, следва да класифицира упражняеми финансови инструменти, които отговарят на изискванията на новите параграфи 16А и 16 Б от променения МСС 32 „Финансови инструменти: представяне”, като инструмент на собствения капитал. Прилагането на тези промени не е довело до значими промени в класифицирането на финансовите активи, тъй като фонда, не притежава финансови инструменти, отговарящи на изискванията на новите параграфи 16А и 16 Б от променения МСС 32 „Финансови инструменти: представяне”.

МСС 39 (променен), „Финансови инструменти: Признаване и оценяване”. Промените са част от проекта за годишни подобрения на стандартите публикуван през май 2008 г. Дефиницията за финансов актив или финансов пасив отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата е свързана с позиции, които са държани за търгуване е променена. Въведено е разяснение, че финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност в печалбата или загубата, който е част от портфейл от финансови инструменти, управлявани заедно с доказателство за действителна скорошна печалба се включват в такъв портфейл при първоначално признаване. Прилагането не е довело до значително влияние върху финансовия отчет на Фонда.

Измененията на МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” изискват допълнителни оповестявания във връзка с оценката по справедлива стойност и ликвидния риск. По специално, измененията изискват оповестяване на оценката по справедлива стойност по йерархични нива на оценка по справедлива стойност.

Прилагането на тези изменения води до допълнителни оповестявания, но няма влияние върху финансовата позиция и представяне на Фонда (виж пояснение 18).

Следните стандарти не са свързани с дейността на Фонда и нямат ефект върху финансовия отчет:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (коригиран);
- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (коригиран);
- МСФО 8 „Оперативни сегменти”;
- МСС 23 „Разходи по заеми” (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 “Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (коригиран);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги”;
- КРМСФО 13 „Програми за лоялни клиенти”;
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на планове с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие”;
- КРМСФО 15 „Споразумения за строителство на недвижими имоти”;
- КРМСФО 16 “Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция”;
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува Подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.;
- МСФО 4 „Застрахователи договори” (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преценка на внедрени деривативи” (коригиран).

4.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Към датата на одобрението на този финансов отчет, някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Фонда.

МСФО 3 „Бизнес комбинации” (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Новият стандарт въвежда промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации, но все пак запазва изискването за използване на метода на покупката, и ще има значителен ефект върху отчитането на бизнес комбинации, извършени в отчетни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г. Стандартът не е приложим за дейността на Фонда.

МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Преработеният стандарт въвежда промени в изискванията за счетоводно отчитане на загуба на контрол над дъщерно предприятие и на промени в участието на Дружеството в дъщерни предприятия. Стандартът не е приложим за дейността на Фонда.

КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците” (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който следва да се отчете счетоводното разпределение на активи, различни от парични средства (непарични активи), като дивиденди на собствениците си в качеството им на собственици. Разяснението не е приложимо за дейността на Фонда.

КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти” (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който следва да се отчете счетоводно прехвърлянето на активи на имоти, машини и съоръжения от клиенти. Съгласно разяснението това са активи за получателя, които следва да бъдат признати по справедлива стойност към датата на прехвърлянето, като се признава приход в съответствие с МСС 18 „Приходи”. Разяснението не е приложимо за дейността на Фонда.

5. Счетоводна политика

5.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет. Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

5.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.).

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Фондът:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

През 2009 г. са представени два сравнителни периода, защото Фондът прилага новите стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.

5.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени).

5.4. Отчитане по сегменти

Пенсионният Фонд развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сектори.

5.5. Приходи

Основните приходи на пенсионния фонд са от инвестиции, включващи преценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди. Фонда получава приходи и от отдаване под наем на недвижимо имущество.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисление.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване.

Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

5.6. Разходи

Разходи се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи към датата на тяхното възникване.

5.7. Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот,

например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на всяко тримесечие от един независими лицензиран оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия, съгласно Наредба 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в текущата печалба или загуба в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи, на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

5.8. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Фондът ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по сделката, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сепълмента.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

5.8.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;

- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в текущата печалба или загуба при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи, на ред „Печалби/ (загуби) от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно”.

Финансовите инструменти притежавани от Фонда представляват:

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално във Фонда, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Фонда спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата

или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен, ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Последващата ежедневна оценка на финансовите инструменти се извършва съгласно счетоводната политика за преоценки, отговаряща на Правилата за оценка на активите на Фонда и съответната нормативна уредба.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на акции и права, приети за търговия на регулиран пазар, се извършва по

- среднопретеглената цена на сключените с тях сделки за предходния работен ден, обявена в борсовия бюлетин, ако обемът на сключените с тях сделки за деня е не по-малък от 1 на сто от обема на съответната емисия;
- ако не може да се определи цена по предходната точка, цената на акциите, съответно на правата, се определя като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, които са активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки също за предходния работен ден. Цената се определя по този ред само в случай че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува". В случай че за предходния работен ден няма сключени сделки с ценни книжа от съответната емисия, последващата оценка на акциите, съответно на правата, се извършва по най-високата цена "купува" от поръчките, активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден.;
- ако не може да се приложат никоя от горните точки последващата оценка на акции се извършва по един от следните методи и модели: метод на пазарните множители на дружества аналози чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог; метод на нетната балансова стойност на активите чрез използване на модела на нетната балансова стойност на активите; метод на дисконтираните парични потоци чрез използване на: а) модела на дисконтираните парични потоци на собствения капитал, б) модела на дисконтираните парични потоци на дружеството, или в) модела на дисконтираните дивиденди. Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Избраният метод се прилага последователно при оценката на съответната ценна книга. Когато даден избран метод престане да бъде приложим за съответната ценна книга поради липса на публична информация или когато се получат съществени отклонения в оценката, изчислена по дадения метод,

спрямо справедливата ѝ стойност, се избира друг метод, който дава по-точна оценка на справедливата стойност на ценната книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Последващата оценка на тези акции или дялове се извършва по:

- последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена цена за обратно изкупуване ПООД „ЦКБ-СИЛА” уведомява заместник – председателя за това..
- в случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на договорен фонд, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на договорния фонд разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял;
- в случаите на изчисляване и обявяване на повече от една цена за обратно изкупуване на една акция/дял в зависимост от различни условия (срока, в рамките на който е държана акцията/дяла и др.), оценката се извършва по последната определена и обявена от дружеството цена на обратно изкупуване, която съответства на условията, на които отговарят притежаваните от пенсионния фонд акции/дялове на инвестиционното дружество/ договорния фонд.
- в случаите на временно спиране на обратното изкупуване на акциите, съответно на дяловете, последващата им оценка се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност на една акция, съответно на един дял, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния вписан в публичния регистър на Комисията за финансов надзор (КФН) счетоводен баланс на колективната инвестиционна схема.

ДЦК издадени в страната

Последващата оценка на държавните дългови инструменти, издадени в страната се извършва:

- по средна брутна цена за всяка емисия от предходния ден на вторичния междубанков пазар. Цената за последваща оценка на държавни облигации се формира като средноаритметична от цените “купува” и “продава” за съответната емисия. Източник на котировките са първичните дилъри. До 10.00 ч. на деня, в който се извършват изчисленията, първичните дилъри изпращат по електронен път цените за всяка от емисиите към края на предходния работен ден. Получената средна цена се използва за последваща оценка на съответната емисия. В случай, че цената е изчислена на основата на представени брутни цени от първичните дилъри, тя се използва пряко за преоценка. При условие, че цената е чиста, на основата на лихвените

характеристики по периодичност и равнище на лихвените купони, тя се преобразува в брутна и след това се използва за преценка.

- При невъзможност да се приложат горните начини за оценка се използва методът на линейна интерполация. Като основа за изчисленията се използват цените на последно издадените емисии от съответен матурирет, които първичните дилъри са задължени да котират.

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 4, 6 - 8 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- среднопретеглена нетна цена на сключените с тях сделки за предходния работен ден (ден "Т"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюлетин от ден "Т-2", ако обемът на сключените с тези облигации сделки за деня е не по-малък от 3 на сто от обема на съответната емисия;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка се извършва по обявената в борсовия бюлетин най-висока нетна цена "купува" от поръчките за ценни книжа от съответната емисия, които са активни към края на търговската сесия за предходния работен ден (ден "Т"), към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюлетин от ден "Т-2", при условие че общата нетна стойност на поръчките с най-висока нетна цена "купува" е не по-ниска от 30 000 лв.
- В случаите, когато борсова търговия не се провежда в работни за Република България дни поради обявена последна търговска сесия за годината, за последваща оценка за работните дни до края на годината на облигациите, за които са налице условията по предходните точки към деня на последната търговска сесия, се приема последващата оценка, валидна за деня, следващ деня на последната търговска сесия. Към последно обявената нетна цена, определена при условията предходните точки, се прибавя натрупаната лихва за съответните дни от деня на последно купонно плащане до деня за който се отнася оценката. Така изчислената брутна цена се използва за последваща оценка на облигацията. Това правило не се прилага, когато на регулирания пазар не се провеждат търговски сесии за повече от 5 работни дни.
- ако не може да се приложи нито една от първите две точки, последваща оценка на облигации се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 4, 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на фонда;

Издадените в чужбина от българската държава облигации, облигации по чл. 176, ал. 1, т. 7 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар в държава членка, и ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 11, т. 12, букви "а" и "б" и т. 13, букви "а" и "б" от Кодекса за социално осигуряване

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;
- при невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две точки се използва методът на дисконтираните парични потоци.

Акции, включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки или приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на Комисията за Финансов Надзор (КФН)

Последващата оценка се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който те се търгуват;
- ако не може да се определи цена по предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по най-високата цена "купува", обявена за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който тези ценни книжа се търгуват;
- в случай че не може да бъдат приложени предходните две точки, последващата оценка се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката.

5.8.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват задължения към пенсионното дружество.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи свързани с промени в справедливата стойност на финансови инструменти се признават в печалбата или

загубата на ред „Нетна печалба/(загуба) за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата”.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

5.9. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до 3 месеца и краткосрочни инвестиции.

5.10. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържат при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключените пенсионни договори.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на УПФ от Пенсионноосигурителното дружество, УПФ начислява и изплаща на ПОАД следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 5%, удържана от всяка вноска;
- инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани - 1%.

Дружеството събира допълнителна такса при всяко прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в размер на:

- до 10 години (включително) участие във Фонда –20 лв.;
- над 10 години участие – 10 лв.

Таксата за прехвърляне не се събират в случаите на прехвърляне поради несъгласие с изменението на правилника на Фонда.

5.11. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Услугите по допълнително задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5.12. Провизии условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Фонда и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или

сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Фонда е сигурен, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

Към датата на финансовия отчет във Фонда няма направени провизии за задължения, условни активи или условни пасиви.

5.13. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

5.13.1. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от

действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желасци страни в края на отчетния период.

5.13.2. Обезценка на финансови активи

Ръководството преценява на всяка балансова дата дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от кредити и вземания, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Балансовата стойност на актива се намалява или директно, или чрез корективна сметка. Сумата на загубата се признава в текущата печалба или загуба.

Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени и са възникнали загуби от обезценка, когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие „загуба“) и когато това събитие загуба (или събития) има ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или от групата финансови активи, които могат да се оценят надеждно.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития.

Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават.

Към датата на финансовия отчет Фондът не е претърпял загуби от обезценка на финансови активи.

6. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Пояснение	2009 ‘000 лв	2008 ‘000 лв	2007 ‘000 лв	
Инвестиции в акции	6.1	7 694	4 465	8 870
Инвестиции в дялове на колективни инвестиционни схеми	6.2	4 398	1 743	3 711
Инвестиции в облигации	6.3	22 877	14 075	10 605
Инвестиции в ДЦК	6.4	27 610	21 216	15 084
Инвестиции в банкови депозити	6.5	24 015	15 381	7 275
		86 594	56 880	45 545

Инвестициите по справедлива стойност по видове валути са представени както следва:

	2009 ‘000 лв	2008 ‘000 лв	2007 ‘000 лв
Инвестиции по справедлива стойност в лева	52 286	36 031	32 653
Инвестиции по справедлива стойност в евро	33 634	20 278	12 246
Инвестиции по справедлива стойност в долари	665	571	646
	86 594	56 880	45 545

6.1. Инвестиции в акции

Емитент на акции	Емисия	Номинална стойност	Справедлива стойност към 31.12.2009
		Лева	‘000 лв.
Петрол АД	BG1100033981	1 345	3
Доверие Обединен Холдинг АД	BG1100038980	1 571	6
Неохим АД	BG11NEDIAT11	23 104	596
Албена Инвест Холдинг АД	BG1100046983	360	2
ИД Адванс Инвест АД	BG1100004040	38 603	49
Премиер Фонд АДСИЦ	BG1100009064	30 000	30
Адванс Терафонд АДСИЦ	BG1100025052	20 000	27
Булленд Инвестмънтс АДСИЦ	BG1100067054	143 301	84
Агро Финанс АДСИЦ	BG1100039061	739 976	727
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	BG1100121059	21 050	1 412
Болкан Енд Сий Пропъртис АДСИЦ	BG1100099065	179 954	2 122
Оргахим АД	BG11ORRUAT13	795	68
Параходство Българско Речно Плаване	BG1100100038	140 525	240
Кораборемонтен завод Одесос АД	BG11KOVABT17	152	18
Св.Св.Константин и Елена Холдинг АД	BG11SVVAAT11	53 757	644
Каучук АД	BG11КАРААТ12	24 743	718

Емитент на акции	Емисия	Номинална стойност	Справедлива стойност към 31.12.2009
		Лева	'000 лв.
ОЦК АД	BG11OLKAAT10	29 740	429
Индустриален Холдинг България АД	BG1100019980	216 750	374
Добруджа Холдинг АД	BG1100016986	301	-
Холдинг Асенова крепост АД	BG11ASASBT10	61 896	145
			7 694

	Справедлива стойност към 31.12.2008
	'000 лв
Индустриален Холдинг България АД	341
Синергон Холдинг АД	3
Доверие Обединен Холдинг АД	9
Неохим АД	931
Албена Инвест Холдинг АД	1
Орзахим АД	67
ПБРП АД	347
Холдинг Асенова крепост АД	85
Св.Св.Константин и Елена Холдинг АД	638
Каучук АД	1 024
Оловно Цинков Комплекс АД	199
Асенова Крепост АД	630
Премиер Фонд АДСИЦ	31
Аванс Терафонд АДСИЦ	22
Булленд Инвестмънт АДСИЦ	89
ДФ Аванс Инвест	48
	4 465

	Справедлива стойност към 31.12.2007 '000 лв
Синергон Холдинг АД	19
Доверие Обединен Холдинг АД	21
Неохим АД	420
Албена Инвест Холдинг АД	7
Оргахим АД	522
ПБРП АД	1 329
Кораборемонтен Завод Одесос АД	1 988
Св.Св.Константин и Елена Холдинг АД	1 067
Каучук АД	1 458
Оловно Цинков Комплекс АД	1 103
Асенова Крепост АД	546
Премиер Фонд АДСИЦ	24
Аванс Терафонд АДСИЦ	40
Булленд Инвестмънт АДСИЦ	181
ДФ Аванс Инвест	145
	8 870

6.2. Инвестиции в дялове на колективни инвестиционни схеми

Емитент на дялове на колективни инвестиционни схеми	Емисия	Номинална стойност	Справедлива стойност към 31.12.2009 '000 лв.
		Лева	
ДФ Сентинел-Принсипал	BG9000002055	147 463.63	149
ДФ ДСК Растеж	BG9000004069	153 638	118
ДФ Стандарт инвестмънт Балансиран Фонд	BG9000001065	499 389.72	410
ДФ ОББ Платинум Облигации	BG9000009050	306 250.57	333
ДФ ОББ Премиум Акции	BG9000008052	275 682.08	194
Реал Финанс Балансиран Фонд	BG9000017079	1 670 378	1 290
Реал Финанс Високодоходен Фонд	BG9000016071	1 772 264	1 295
ДФ Европа	BG9000018069	1 173 043	609
		5 998 109	4 398

**Справедлива
 стойност към
 31.12.2008
 '000 лв**

ДФ Сентинел-Принсипал	138
ДФ ДСК Растеж	112
ДФ Стандарт инвестмънт Балансиран Фонд	352
ДФ ОББ Платинум Облигации	324
ДФ ОББ Премиум Акции	182
ДФ Европа	635
	1 743

**Справедлива
 стойност към
 31.12.2007
 '000 лв**

ДФ Сентинел-Принсипал	193
ДФ ДСК Растеж	326
ДФ Стандарт инвестмънт Балансиран Фонд	626
ДФ ОББ Платинум Облигации	331
ДФ ОББ Премиум Акции	545
ДФ Европа	1 690
	3 711

6.3. Инвестиции в облигации

Емитент на облигации	Емисия	Номинал на стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2009 '000 лв.	Падеж	Лихвен процент
		Лева				
Финанс Консултинг АД	BG2100022057	338 000	EUR	685	26.8.2010	8.0990%
Енемона АД	BG2100008056	69 000	BGN	70	20.5.2010	9.2500%
Аутобохемия АД	BG2100007066	355 000	BGN	368	07.3.2011	8.0000%
Енемона АД	BG2100021067	243 000	EUR	471	29.6.2011	5.7420%
Зърнени храни България АД	BG2100035059	750 857.14	EUR	1 494	11.11.2011	6.9920%
Аутобохемия АД	BG2100013056	427 000	BGN	448	14.7.2010	8.8000%
Асенова крепост	BG2100002091	770 000	EUR	1 703	30.1.2015	11.0000%

Емитент на облигации	Емисия	Номинал на стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2009 '000 лв.	Падеж	Лихвен процент
Финанс Консултинг 2002 ЕАД	BG2100013098	1 500 000	EUR	3 056	19.8.2016	9.0000%
Българо-американска кредитна банка	BG2100019087	200 000	EUR	402	29.7.2011	7.2500%
Петрол АД	XS0271812447	1 890 000	EUR	1 905	26.10.2011	8.3750%
Балканкар Заря АД	BG2100015077	361 000	EUR	614	22.6.2013	7.2500%
Хлебни изделия АД	BG2100011084	120 000	EUR	236	09.6.2013	7.0000%
Холдинг Варна АД	BG2100033062	1 293 600	EUR	2 753	18.10.2013	8.0000%
Холдинг Нов Век АД	BG2100049068	728 000	EUR	1 537	15.12.2013	8.0000%
ОТР BANK	XS0268320800	500 000	EUR	778	19.9.2016	5.2700%
Croatian Bank	XS0449738987	500 000	EUR	1 043	03.9.2012	7.2500%
Int BK Recon & Dev	XS0459991658	300 000	EUR	595	09.11.2011	6.0000%
Fiat Finance & Trade	XS0465889912	400 000	EUR	806	13.2.2015	6.8750%
AGROKOR	XS0471612076	150 000	EUR	293	07.12.2016	10.0000%
KAUPTHING BANK	XS0309095262	2 100 000	BGN	302	18.7.2017	5.2500%
CITIGroup Funding	XS0439260711	600 000	BGN	613	10.1.2012	6.7500%
Св.Св. Константин и Елена	BG2100041057	333 000	EUR	648	20.12.2011	5.9950%
BUCHAREST Land	XS0222425471	750 000	EUR	1 343	22.6.2015	4.1250%
Branderburg	XS0307781541	400 000	EUR	714	01.8.2012	
				22 877		

Използваният метод за оценка на корпоративните облигации, различен от пазарна оценка, е методът на дисконтираните парични потоци. В следващата таблица е представена нормата на дисконтиране към 31.12.2009 г.

Емисия	Емитент на облигации	Норма на дискотиране	Цена	Модел на оценка
BG2100008056	Енемона АД	6.1205	204.38	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100013056	Аутобохемия АД	6.6261	1 048.37	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100022057	ЕАД	6.1261	517.83	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100007066	Аутобохемия АД	6.8480	1 036.22	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100021067	Енемона АД	6.5980	744.05	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100019087	Българо-Американска Кредитна Банка	7.3722	10 285.69	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100035059	Зърнени храни АД Св.Константин и Елена	6.3722	581.31	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100041057	АД Балканкар Заря	6.3722	994.87	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100015077	Павликени АД	14.5880	869.02	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100011084	Хлебни Изделия Подуене АД	7.0095	1 003.82	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100002091	Асенова Крепост АД	8.8769	1 131.07	Експертна оценка съгласно правилата
BG2100013098	Финанс Консултинг ЕАД	8.7390	1 041.58	Експертна оценка съгласно правилата

Емитент на облигации	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2008 '000 лв.	Падеж	Лихвен процент
Финанс Консултинг АД	BG2100022057	676 000	EUR	1 417	26.08.2010	12.158%
Енемона АД	BG2100008056	207 000	BGN	210	20.05.2010	9.25%
Аутобохемия АД	BG2100007066	355 000	BGN	355	07.03.2011	8.00%
Енемона АД	BG2100021067	324 000	EUR	626	29.06.2011	7.842%
Зърнени храни България АД	BG2100035059	1 122 000	EUR	2 389	11.11.2011	10.399%
Аутобохемия АД	BG2100013056	427 000	BGN	443	14.07.2010	8.80%
Балканкар Заря АД	BG2100015077	361 000	EUR	689	22.06.2012	7.25%

Емитент на облигации	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2008 '000 лв.	Падеж	Лихвен процент
		Лева				
Холдинг Варна АД	BG2100033062	1 370 000	EUR	2 917	18.10.2013	8.00%
Холдинг Нов Век АД	BG2100049068	819 000	EUR	1 722	15.12.2013	8.00%
Св.Св. Константин и Елена	BG2100041057	333 000	EUR	653	20.12.2011	8.132%
Хлебни изделия АД	BG2100011084	120 000	EUR	222	09.06.2013	7.00%
Петрол АД	XS0271812447	1 890 000	EUR	1 757	26.10.2011	8.375%
Land Branderburg	XS0307781541	400 000	EUR	675	01.08.2012	
				14 075		
Емитент на облигации	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2007 '000 лв.	Падеж	Лихвен процент
		Лева				
Финанс Консултинг АД	BG2100022057	659 000	EUR	1 416	26.10.2010	11.745%
Енемона АД	BG2100008056	124 000	BGN	128	20.05.2010	9.25%
Аутобохемия АД	BG2100007066	267 000	BGN	274	07.03.2011	8.00%
Енемона АД	BG2100021067	321 000	EUR	644	29.06.2011	9.518%
Зърнени храни България АД	BG2100035059	694 000	EUR	1 451	11.11.2011	10.572%
Аутобохемия АД	BG2100013056	366 000	BGN	381	14.07.2010	8.80%
Балканкар Заря АД	BG2100015077	300 000	EUR	577	22.06.2012	7.25%
Холдинг Варна АД	BG2100033062	760 000	EUR	1 518	18.10.2013	8.00%
Холдинг Нов Век АД	BG2100049068	855 000	EUR	1 686	15.12.2013	8.00%
Св.Св. Константин и Елена	BG2100041057	160 000	EUR	331	20.12.2011	9.792%
Петрол АД	XS0271812447	980 000	EUR	1 477	26.10.2011	8.375%
Land Branderburg	XS0307781541	400 000	EUR	722	01.08.2012	
				10 605		

6.4. Инвестиции в ДЦК

Емитент на ДЦК	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2009	Падеж	Лихвен процент
		Лева		'000 лв.		
МФ	BG2030006113	3 398 200	BGN	3 415	25.1.2011	3.0000%
МФ	BG2030105113	331 150	BGN	336	16.2.2010	3.7500%
МФ	BG2040202215	2 672 100	BGN	2 893	17.4.2012	7.5000%
МФ	XS0145624432	1 100 000	EUR	2 502	15.1.2013	7.5000%
МФ	BG2040303211	788 100	BGN	831	02.7.2013	5.7500%
МФ	BG2040005212	2 092 900	BGN	2 105	12.1.2015	4.2500%
МФ	BG2040007218	1 418 667	BGN	1 311	10.1.2017	4.2500%
МФ	BG2040006210	1 657 000	BGN	1 507	04.1.2016	3.5000%
МФ	BG2040403219	241 000	EUR	482	11.10.2018	6.0000%
МФ	BG2040003217	786 418	BGN	878	08.1.2013	7.5000%
МФ	BG2030007111	1 190 000	BGN	1 203	24.1.2012	4.0000%
МФ	BG2030008119	400 000	BGN	399	20.2.2013	4.2500%
МФ	BG2040008216	1 570 000	BGN	1 439	16.1.2018	4.5000%
МФ	BG2040004215	320 200	BGN	328	04.2.2014	5.2000%
МФ	BG2040009214	690 839	BGN	636	28.1.2019	4.9500%
МФ	BG2030009117	750 000	BGN	746	18.2.2014	4.4500%
Danske Bank Rep. of Slovenia	XS0414264894	1 300 000	BGN	1 417	26.2.2010	10.0000%
ROMANIA Rep. of Lithuania	SI0002102984	850 000	EUR	1 675	09.9.2024	4.6250%
	XS0371163600	915 000	EUR	1 892	18.6.2018	6.5000%
EIB 2011	XS0457764339	470 000	USD	665	15.1.2015	6.7500%
	XS0352902901	900 000	BGN	950	28.3.2011	6.0000%
				27 610		

Емитент на ДЦК	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2008	Падеж	Лихвен процент
		Лева		'000 лв.		
МФ	BG2030006113	3 398 200	BGN	3 274	25.01.2011	3.00%
МФ	BG2030105113	331 150	BGN	330	16.02.2010	3.75%
МФ	BG2040202215	2 672 100	BGN	2 853	17.04.2012	7.50%
МФ	XS0145623624	400 000	USD	571	15.01.2015	8.25%
МФ	XS0145624432	1 000 000	EUR	2 122	15.01.2013	7.50%
МФ	BG2040303211	788 100	BGN	785	02.07.2013	5.75%
МФ	BG2040005212	2 092 900	BGN	2 003	12.01.2015	4.25%
МФ	BG2040007218	1 238 667	BGN	1 079	10.01.2017	4.25%

Емитент на ДЦК	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2008 ‘000 лв.	Падеж	Лихвен процент
		Лева				
МФ	BG2040006210	1 560 000	BGN	1 420	04.01.2016	3.50%
МФ	BG2040403219	1 715 000	EUR	3 230	11.10.2018	6.00%
МФ	BG2040003217	228 000	BGN	247	08.01.2013	7.50%
МФ	BG2030007111	1 000 000	BGN	963	24.01.2012	4.00%
МФ	BG2040004215	320 200	BGN	311	04.02.2014	5.20%
МФ	BG2030008119	400 000	BGN	373	20.02.2013	4.25%
МФ	BG2040008216	900 000	BGN	761	16.01.2018	4.50%
ЕПВ	XS0204821093	900 000	BGN	894	16.11.2009	4.875%
				21 216		

Емитент на ДЦК	Емисия	Номинална стойност	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2007 ‘000 лв.	Падеж	Лихвен процент
		Лева				
МФ	BG2030006113	3 398 200	BGN	3 304	25.01.2011	3.00
МФ	BG2030003110	410 000	BGN	421	15.01.2008	5.625
МФ	BG2030105113	331 150	BGN	331	16.02.2010	3.75
МФ	BG2040202215	2 550 100	BGN	2 900	17.04.2012	7.50
МФ	XS0145623624	400 000	USD	646	15.01.2015	8.25
МФ	BG2040303211	788 100	BGN	859	02.07.2013	5.75
МФ	BG2040005212	2 092 900	BGN	2 080	12.01.2015	4.25
МФ	BG2040007218	1 012 667	BGN	1 005	10.01.2017	4.25
МФ	BG2040006210	1 560 000	BGN	1 465	04.01.2016	3.50
МФ	BG2040403219	215 000	BGN	466	11.10.2018	6.00
МФ	BG2040003217	228 000	BGN	267	08.01.2013	7.50
МФ	BG2030007111	1 000 000	BGN	1 001	24.01.2012	4.00
МФ	BG2040002415	320 000	BGN	339	04.02.2014	5.20
				15 084		

6.5. Инвестиции в банкови депозити

Инвестициите в депозитите на Фонда с начислените лихви по тях към края на съответните отчетни периоди са следните:

Банка	Лихвен процент	Падеж	Валута	Номинал	Сума на депозита
				Лева	към 31.12.2009 '000 лв
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	8.50%	12.10.2010	BGN	1 452 861	1 481
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	8.50%	23.9.2010	BGN	1 331 436	1 363
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	8.60%	27.1.2010	BGN	502 321	521
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	7.20%	29.1.2010	BGN	400 000	400
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	6.10%	06.10.2010	EUR	235 827	468
"Юробанк И ЕФ Джи Б-я"	6.40%	12.4.2010	EUR	82 016	168
"Българска Банка за Развитие"	5.00%	29.4.2011	EUR	250 000	505
"Българска Банка за Развитие"	5.00%	25.4.2011	EUR	450 000	911
"Българска Банка за Развитие"	5.00%	23.3.2011	EUR	500 000	1 016
"Райфайзенбанк България ЕАД"	7.70%	10.11.2010	BGN	1 000 000	1 011
"Райфайзенбанк България ЕАД"	5.90%	22.12.2010	EUR	500 000	980
"МКБ Юнионбанк"	8.40%	07.10.2010	BGN	1 399 685	1 427
"МКБ Юнионбанк"	8.00%	25.1.2010	BGN	450 000	475
"МКБ Юнионбанк"	8.40%	16.11.2010	BGN	500 000	505
"МКБ Юнионбанк"	8.30%	28.9.2010	BGN	1 000 000	1 001
"МКБ Юнионбанк"	8.40%	24.11.2010	BGN	450 000	454
"МКБ Юнионбанк"	7.00%	09.6.2010	EUR	200 000	407
"Алфа Банка - клон България"	8.40%	29.1.2010	BGN	2 937 285	3 002
"Алфа Банка - клон България"	8.40%	02.3.2010	BGN	459 555	463
"Алфа Банка - клон България"	8.40%	29.3.2010	BGN	858 620	859
"Алфа Банка - клон България"	8.00%	28.1.2010	BGN	300 000	300
Банка "ДСК"	7.80%	20.7.2010	EUR	770 528	1 560
Банка "ДСК"	9.10%	03.2.2010	BGN	650 000	674
Банка "ДСК"	9.30%	31.8.2010	BGN	1 000 000	1 031
"ОББ" АД	7.85%	09.11.2010	BGN	1 140 000	1 153
"ОББ" АД	8.20%	09.2.2010	BGN	800 000	859
"ОББ" АД	8.20%	01.10.2010	BGN	1 000 000	1 021
					24 015

Банка	Лихвен процент	Падеж	Валута	Номинал Лева	Сума на депозита към 31.12.2008 '000 лв
Юробанк И ЕФ Джи Б-я	7.20%	09.4.2009	BGN	1 342 860	1 365
Юробанк И ЕФ Джи Б-я	7.20%	23.3.2009	BGN	1 233 841	1 259
Юробанк И ЕФ Джи Б-я	6.60%	06.1.2009	BGN	440 000	440
Райфайзенбанк България ЕАД	8.10%	10.2.2009	BGN	203 577	206
Райфайзенбанк България ЕАД	8.85%	02.9.2009	BGN	300 000	302
Райфайзенбанк България ЕАД	8.80%	09.11.2009	BGN	600 000	608
Райфайзенбанк България ЕАД	7.60%	22.12.2009	EUR	950 000	1 859
Банка Пиреос Б-я АД	7.15%	23.03.2009	BGN	2 459 406	2 508
Обединена Българска банка АД	4.60%	06.01.2009	BGN	500 000	500
Обединена Българска банка АД	7.40%	09.02.2009	BGN	1 106 441	1 119
Банка ДСК	6.80%	14.01.2009	BGN	1 426 512	1 449
Алфа Банка - клон България	9.05%	23.01.2009	BGN	2 740 582	2 747
МКБ Юнионбанк	7.90%	07.04.2009	BGN	1 000 000	1 019
					15 381

Банка	Лихвен процент	Падеж	Валута	Номинал Лева	Сума на депозита към 31.12.2007 '000 лв
Уникредит Булбанк	3,3%	02.01.2008	BGN	2 300 000	2 301
Пиреосбанк АД	5.6%	21.02.2008	BGN	680 000	713
ТБ МКБ Юнионбанк	5.75%	05.04.2008	BGN	2 302 415	2 304
БАКБ	5.70%	27.06.2008	EUR	1 000 000	1 957
					7 275

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват поземлен имот в гр. Пловдив и промишлени сгради в гр. Русе, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван Модел на справедливата стойност

Справедливата стойност е определена на базата на налични актуални цени на активни пазари.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2008 г.	927
Новопридобити активи:	
- чрез покупка	2 022
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	76
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	3 025
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(3)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	3 022

Инвестиционните имоти не са заложен като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи:

	2009 ‘000 лв	2008 ‘000 лв
Приходи за лихви и неустойки, свързани с инвестиционни имоти	-	123
Приходи от наем на инвестиционен имот	9	4
Нетна промяна в справедливата стойност	(3)	76
Преки оперативни разходи	(22)	(7)
	(16)	196

8. Парични средства

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.	2007 ‘000 лв.
Разплащателна сметка в:			
- български лева	4 513	1 142	767
- евро	479	57	-
Парични средства:	4 992	1 199	767

8.1. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства, представени в Отчета за паричните потоци, включват:

	2009 ‘000 лв	2008 ‘000 лв	2007 ‘000 лв
Банкови депозити	7 554	10 228	7 238
Парични средства в банки	4 992	1 199	767
Краткосрочни инвестиции	1 753	-	-
Пари и парични еквиваленти	14 299	11 427	8 005

9. Други текущи вземания

	2009 ‘000 ЛВ	2008 ‘000 ЛВ	2007 ‘000 ЛВ
Предплатени аванси	1 540	-	865
Дивиденди	169	18	18
Вземания по репо сделки	-	1 148	-
Други	123	-	-
	1 832	1 166	883

Предплатените аванси в размер на 1 540 хил. лв. представляват направено плащане през месец декември по предварителен договор за придобиване на инвестиционен имот – сграда в гр. София. Имотът е станал собственост на Фонда на 23 февруари 2010 г.

10. Нетни активи в наличност за доходи

	2009 ‘000 ЛВ	2008 ‘000 ЛВ	2007 ‘000 ЛВ
Индивидуални партии	95 859	61 742	47 555
Резерв за гарантиране на мин. доходност	368	344	424
Нетни активи в наличност за доходи	96 227	62 086	47 979

10.1. Изменение на нетните активи в наличност за доходи

Изменението на нетните активи в наличност за доходи е резултат от:

	2009 ‘000 ЛВ	2008 ‘000 ЛВ	2007 ‘000 ЛВ
Към началото на периода	62 086	47 979	26 117
Постъпили осигурителни вноски	28 858	24 824	16 803
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПОАД	4 032	3 501	2 910
Общо увеличение от осигурителни вноски	32 890	28 325	19 713
Други увеличения	1	-	-
Положителен/(отрицателен) доход от инвестиране средствата на фонда	6 178	(10 948)	4 550
Резултат от инвестиране на средствата на фонда	6 178	(10 948)	4 550
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(34)	(21)	(11)
Изплатени суми по осигурителни договори	(34)	(21)	(11)
5% такса за обслужване	(1 443)	(1 242)	(841)
1% инвестиционна такса	(772)	(548)	(367)
Такса за прехвърляне	(105)	(67)	(72)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(2 574)	(1 392)	(1 110)
Към края на периода	96 227	62 086	47 979

	2009		2008	
	% от вноската	Стойност на вноската ‘000 ЛВ	% от вноската	Стойност на вноската ‘000 ЛВ
Осигурителни вноски				
За сметка на осигурителя	56%	18 418.40	60%	16 995
За сметка на осигуреното лице	44%	14 471.60	40%	11 330
	100%	32 890	100%	28 325

10.2. Прекратени осигурителни договори

Прекратени осигурителни договори през годината са в резултат от:

Основание	Брой	2009
		Изплатена сума ‘000 ЛВ
Прехвърляне към други фондове	5 313	2 574
Смърт на осигурено лице	60	34
		2 608

11. Нетна печалба/(загуба) за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно

Представените в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи нетна печалба/(загуба) за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са свързани с финансови активи и пасиви класифицирани като държани за търгуване.

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.
Приходи от лихви	4 323	2 609
Приходи от дивиденди	153	21
Печалби от сделки с финансови активи държани за търгуване	52	1 364
Загуби от сделки с финансови активи държани за търгуване	(185)	(95)
Печалби от преоценка на финансови активи държани за търгуване	38 661	42 115
Загуби от преоценка на финансови активи държани за търгуване	(36 782)	(57 164)
Печалби от валутни преоценки на финансови инструменти държани за търгуване	464	484
Загуби от валутни преоценки на финансови инструменти държани за търгуване	(474)	(457)
Комисионни на инвестиционни посредници	(18)	(21)
	6 194	(11 144)

12. Удръжки и такси за Пенсионноосигурителното дружество

Видове такси		2009 Стойност на таксата ‘000 лв	2008 Стойност на таксата ‘000 лв
Такса за обслужване на дейността	5% от вноските	1 443	1 242
Такса прехвърляне	До 20 лв. от сумата по индивидуалната партида	105	67
Инвестиционна такса	1%	772	548
		2 320	1 857

13. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват Пенсионноосигурителното акционерно дружество (ПОАД).

13.1. Сделки през годината

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия.

13.1.1. Сделки с ПОАД

Видове такси	Такси от осигурителни вноски '000 лв	Инвестиционна такса върху актива '000 лв	Такса прехвърляне на средства '000 лв	Всичко '000 лв
Към 31.12.2007 г.	103	40	-	143
Преведени към ПОАД	(1 215)	(534)	(67)	(1 816)
Начисления към ПОАД	1 242	548	67	1 857
Към 31.12.2008 г.	130	54	-	184
Преведени към ПОАД	(1440)	(746)	(105)	(2 291)
Начисления към ПОАД	1 443	772	105	2 320
Към 31.12.2009 г.	133	80	-	213

13.2. Разчети със свързани лица в края на годината

	2009 '000 лв.	2008 '000 лв.	2007 '000 лв.
Задължение към:			
ПОАД:			
- такса за обслужване	133	130	103
- инвестиционна такса	80	54	40
Общо задължения към свързани лица	213	184	143

14. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

15. Условни активи и условни пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

16. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОАД в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират съгласно утвърдената от ПОАД и Фонда инвестиционна политика. Вследствие на използването на финансови инструменти Фондът е изложен на различни видове риск, които ПОАД управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за ПОАД, държането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОАД и се подчинява на принципа на централизираността.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2009 г. са 64,89 % от активите на Фонда. Подобно развитие би довело до отчитане на преоценъчни загуби и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Друг основен риск, на който е изложено Фондът е лихвеният. Предвижданията на ръководството на ПОАД е, че в краткосрочен и средносрочен план няма да бъде извършено намаление на лихвените равнища.

Според вижданията на ПОАД, Фондът е редуцирал кредитния риск (риск от невъзможност на издателя на ценни книжа да изпълни своите парични задължения) до минималното, чрез извършвания кредитен анализ, диверсификацията на инвестициите, наблюденията на събитията и тенденциите в икономическите и политическите условия. Въпреки това няма сигурност, че тези действия ще предотвратят загуби, възникнали от кредитен риск.

От началото на дейността си Фондът не е сключвал хеджиращи сделки.

Пазарният риск, на който е изложен Фонда, вследствие на използването на финансови инструменти е риск по-конкретно свързан с риск от промени във валутния курс, лихвен риск и ценови риск

16.1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи в наличност за доходи.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. За намаляване на пазарния риск ПОАД се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2009 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходими и целесъобразно извършването на хеджиране на риска.

За избягване на риска от концентрация, ПОАД се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

16.1.1. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Към датата на приемане на финансовия отчет България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което ПОАД не разполага с информация

За да намали валутния риск, Фондът следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск, осъществявана от ПОАД, е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева са както следва:

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск		
	Български лева '000 лв	Евро '000 лв	Български лева '000 лв	Евро '000 лв	Щатски долари '000 лв
31 декември 2009 г.					
Парични средства в каса и банка	4 513	479	-	-	-
Срочни депозити	18 000	6 015	-	-	-
ДЦК	1 753	-	18 640	6 552	665
Корпоративни облигации	518	685	1 283	18 334	-
Общински облигации	-	-	-	2 057	-
Акции	7 694	-	-	-	-
Дялове в колективни инвестиционни схеми	4 398	-	-	-	-
Инвестиционни имоти	-	-	3 022	-	-
Вземания, свързани с инвестиции	1 832	-	-	-	-
Общо излагане на риск	38 708	7 179	22 945	26 943	665

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск		
	Български лева '000 лв	Евро '000 лв	Български лева '000 лв	Евро '000 лв	Щатски долари '000 лв
31 декември 2008 г.					
Парични средства в каса и банка	1 199	-	-	-	-
Срочни депозити	13 522	1 859	-	-	-
ДЦК	894	-	14 399	5 352	571
Корпоративни облигации	-	-	1 008	10 635	-
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	-	1 757	-
Общински облигации	-	-	-	675	-
Акции	4 465	-	-	-	-
Дялове в колективни инвестиционни схеми	1 743	-	-	-	-
Инвестиционни имоти	-	-	3 025	-	-
Вземания, свързани с инвестиции	1 166	-	-	-	-
Общо излагане на риск	22 989	1 859	18 432	18 419	571

	Излагане на краткосрочен риск		Излагане на дългосрочен риск		
	Български лева '000 лв	Евро '000 лв	Българск и лева '000 лв	Евро '000 лв	Щатски долари '000 лв
31 декември 2007 г.					
Парични средства в каса и банка	767	-	-	-	-
Срочни депозити	5 318	1 957	-	-	-
ДЦК	421	-	13 550	466	647
Корпоративни облигации	-	-	782	7 624	-
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	-	1 477	-
Общински облигации	-	-	-	722	-
Акции	8 870	-	-	-	-
Дялове в колективни инвестиционни схеми	3 711	-	-	-	-
Инвестиционни имоти	-	-	927	-	-
Вземания, свързани с инвестиции	883	-	-	-	-
Общо излагане на риск	19 970	1 957	15 259	10 289	647

През изминалата година промените във валутните курсове са били незначителни и не са оказали съществено влияние върху дейността на Фонда.

16.1.2. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Фонда не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на ПООД. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гл.т. на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

В следващата таблица е показана чувствителността към промените на номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

	Лихвен %	Лихвоносни ‘000 лв	Безлихвени ‘000 лв	Общо ‘000 лв
31 декември 2009 г.				
Парични средства в каса и банка	до 0.50%	-	4 992	4 992
Срочни депозити	от 5.00% до 9.30%	24 015	-	24 015
ДЦК	от 3.00% до 10.00%	27 610	-	27 610
Корпоративни облигации	от 5.25% до 11.00%	20 820	-	20 820
Общински облигации	до 4.125%	714	1 343	2 057
Акции	-	-	7 694	7 694
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	4 398	4 398
Инвестиционни имоти	-	-	3 022	3 022
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	1 832	1 832
Общо активи		73 159	23 281	96 440
31 декември 2008 г.				
Парични средства в каса и банка	до 0.50%	-	1 199	1 199
Срочни депозити	от 4.60% до 9.05%	15 381	-	15 381
ДЦК	от 3.00% до 8.25%	21 216	-	21 216
Корпоративни облигации	от 7.00% до 12.158%	11 643	-	11 643
Корпоративни облигации в чужбина	до 8.375%	1 757	-	1 757
Общински облигации	-	-	675	675
Акции	-	-	4 465	4 465
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	1 743	1 743
Инвестиционни имоти	-	-	3 025	3 025
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	1 166	1 166
Общо активи		49 997	12 273	62 270

	Лихвен %	Лихвоносни ‘000 лв	Безлихвени ‘000 лв	Общо ‘000 лв
31 декември 2007 г.				
Парични средства в каса и банка	до 0.50%	-	767	767
Срочни депозити	от 3.30% до 5.75%	7 275	-	7 275
ДЦК	от 3.00% до 8.25%	15 084	-	15 084
Корпоративни облигации	от 7.25% до 11.745%	8 406	-	8 406
Корпоративни облигации в чужбина	до 8.375%	1 477	-	1 477
Общински облигации	-	-	722	722
Акции	-	-	8 870	8 870
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	3 711	3 711
Инвестиционни имоти	-	-	927	927
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	883	883
Общо активи		32 242	15 880	48 122

16.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Дружеството осъществява управлението на риска като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2009 ‘000 лв.	2008 ‘000 лв.	2007 ‘000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)			
Финансови активи държани за търгуване	86 594	56 880	45 545
Други вземания	1 832	1 166	883
Пари и парични еквиваленти	4 992	1 199	767
	93 418	59 245	47 195

Ръководството на ПОАД счита, че всички гореспоменати финансови активи са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Досегашните наблюдения върху емитентите не показват сигнали за влошаване на тяхното икономическо състояние и свързаната с това невъзможност за плащане частично или изцяло на техните облигационни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

	До 3 м.	3 м.-6 м.	6 м.-1 г.	1 г.-5 г.	5 г.-10 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
31 декември 2009 г.							
Парични средства в каса и банка	4 992	-	-	-	-	-	4 992
Срочни депозити	7 554	575	13 454	2 432	-	-	24 015
ДЦК	1 753	-	-	14 145	10 037	1 675	27 610
Корпоративни облигации	-	70	1 132	12 679	6 939	-	20 820
Общински облигации	-	-	-	714	1 343	-	2 057
Акции	-	-	-	-	-	7 694	7 694
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	4 398	4 398
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	3 022	3 022
Вземания, свързани с инвестиции	1 832	-	-	-	-	-	1 832
Общо активи	16 131	645	14 586	29 970	18 319	16 789	96 440

	До 3 м.	3 м.-6 м.	6 м.-1 г.	1 г.-5 г.	5г.-10 г.	Без магуритет	Общо
	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ	‘000 ЛВ
31 декември 2008 г.							
Парични средства в каса и банка	1 199	-	-	-	-	-	1 199
Срочни депозити	10 228	2 384	2 769	-	-	-	15 381
ДЦК	-	-	894	10 947	9 375	-	21 216
Корпоративни облигации	-	-	-	11 643	-	-	11 643
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	-	1 757	-	-	1 757
Общински облигации	-	-	-	675	-	-	675
Акции	-	-	-	-	-	4 465	4 465
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	1 743	1 743
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	3 025	3 025
Вземания, свързани с инвестиции	1 166	-	-	-	-	-	1 166
Общо активи	12 593	2 384	3 663	25 022	9 375	9 233	62 270

	До 3 м.	3 м.-6 м.	6 м.-1 г.	1 г.-5г.	5 г.-10 г.	Без матуритет	Общо
	'000 ЛВ	'000 ЛВ	'000 ЛВ	'000 ЛВ	'000 ЛВ	'000 ЛВ	'000 ЛВ
31 декември 2007 г.							
Парични средства в каса и банка	767	-	-	-	-	-	767
Срочни депозити	3 014	4 261	-	-	-	-	7 275
ДЦК	421	-	7 535	6 661	467	-	15 084
Корпоративни облигации	-	-	5 202	3 204	-	-	8 406
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	1 477	-	-	-	1 477
Общински облигации	-	-	722	-	-	-	722
Акции	-	-	-	-	-	8 870	8 870
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	3 711	3 711
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	927	927
Вземания, свързани с инвестиции	19	864	-	-	-	-	883
Общо активи	4 221	5 125	14 936	9 865	467	13 508	48 122

16.3. Анализ на ликвиден риск

ПОАД и Фондът следват задълженията за ликвидност произтичащи от Наредба № 10/26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на пенсионноосигурителното дружество и към минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване и раздел III от същата на наредба за минималните ликвидни средства на пенсионноосигурително дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия като поддържане на краткосрочни депозити до 3 месеца.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОАД следи изходящите и входящи парични потоци на седмична база.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица - лицето отговорно за управлението на риска и инвестиционния консултант.

През отчетния период ликвидните средства са били над 11.55% от нетната стойност на активите, което е показателно, че през периода Фондът не е бил изложен на съществено намаляване на ликвидните му средства.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 1 месец.

17. Политика и процедура за управление на капитала

Целите на ПОАД по отношение управлението на капитала са:

- постигане на доходност съразмерна с поемането на минимален риск за осигурените лица;
- поддържане на висока ликвидност;
- адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на капитала на Фонда, използването му за генериране на доход се извършва от инвестиционния консултант на ПОАД в съответствие с нормативната уредба, Проспекта и Правилата на Фонда, наблюдението на отдел “Вътрешен контрол”, отдел „Анализ и управление на риска” и активното взаимодействие с отдел “Счетоводство” съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОАД.

18. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите деривативи и търгуеми ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината (виж пояснение 5.8.1).

Фондът е приел измененията в МСФО 7, в сила от 1 януари 2009, което изисква Фондът да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията за отчитане по справедлива стойност има следните три нива:

- Пазарни котировки от активни пазари (ниво 1).
- Входни данни, различни от пазарните котировки, използвани при ниво 1, които са наблюдавани за дадени активи директно или индиректно (ниво 2).
- Входни данни, които не са базирани на наблюдавани пазарни данни (ниво3) - използваният метод за оценка е методът на дисконтираните парични потоци.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2009:

	Ниво 1	Ниво 3	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Групи финансови активи държани за търгуване			
Срочни депозити	24 015	-	24 015
ДЦК	27 610	-	27 610
Корпоративни облигации	10 626	10 194	20 820
Акции	7 694	-	7 694
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	4 398	-	4 398
Общински облигации в чужбина	2 057	-	2 057
Общо групи финансови активи държани за търгуване	76 400	10 194	86 594

През 2009 г. няма прехвърляне между различните нива за годината завършваща 31 декември 2009 г.

19. Събития след края на отчетния период

Между датата на съставяне на финансовия отчет и датата на одобрението от Управителния съвет за публикуването на финансовия отчет са възникнали следните значителни некоригиращи събития:

На 08 януари 2010 г. с решение на Софийски градски съд е вписано вливане на Лукойл Гарант България – Универсален пенсионен фонд, управлявано от ПОД Лукойл Гарант – България АД в Универсален пенсионен фонд ЦКБ Сила, управлявано от ПОАД ЦКБ Сила АД.

20. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2009 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от управителния съвет на 15 март 2010 г.